

Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset vuosina 2017–2021 Forssan poliisiaseman alueella

Sami Hämäläinen

6/2022

TIIVISTELMÄ

Sami Hämäläinen: Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset vuosina 2017–2021 Forssan poliisiaseman alueella

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Pekka Björk ja Antti Jääskeläinen

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Huumausainerikollisuus on pitkään ollut kasvussa, mutta näistä rikoksista suurin osa jää tulematta poliisin tietoon. Tämä tutkimuksen päätavoitteena on tarkastella huumausainerikollisuutta Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021 ja selvittää, kuinka poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä on kehittynyt. Tutkimuksessa vertaillaan myös huumausainerikosten määrien suhteellisia muutoksia Forssan poliisiaseman alueella koko Suomen alueeseen. Lisäksi tutkimuksessa käsitellään Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2018 ja 2019 suoritettujen huumausainevalvontaiskujen tehokkuutta ja selvitetään, onko niillä ollut vaikutusta huumausainerikosten tilastoihin. Tutkimus koostuu tietoperustasta, haastattelusta sekä tilastojen analyysistä. Tietoperustassa käydään läpi tutkimuksen kannalta oleellisia kirjallisia lähteitä, lainsäädäntöä sekä oikeuskirjallisuutta. Tutkimus on yhdistelmä kvalitatiivista ja kvantitatiivista tutkimusta. Tutkimuksessa hyödynnetään poliisin tilastoimia huumausainerikoksia vuosilta 2017–2021 Forssan poliisiaseman ja koko Suomen alueella. Tilastoja analysoidaan vuosittaisten muutosten osalta, joiden perusteella tehtäviä johtopäätöksiä täydennetään haastattelututkimuksen avulla.

Tutkimuksessa selviää, että Forssan poliisiaseman alueella poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrät ovat kasvaneet vuodesta 2017 vuoteen 2019. Tämän jälkeen suunta on lähtenyt laskuun. Koko Suomen osalta trendi on lähes vastaava, mutta kasvu jatkui vuoteen 2020 asti vuoden 2019 sijaan. Vaikka tutkimuksessa selviää, että poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä on tilastojen perusteella viime vuosina laskenut, ei huumausainerikollisuus todellisuudessa kuitenkaan mitä todennäköisimmin ole laskussa. Tätä mieltä on myös tutkimuksessa haastateltu Forssan poliisiaseman tutkinnanjohtaja. Tilastoissa näkyvä huumausainerikosten määrän lasku johtuu huumausainerikosten vähenemisen sijaan pikemminkin resurssien kohdentamisen muutoksista ja korona-ajan huumausainerikollisuuden valvonnan tehokkuuden heikkenemisestä. Tätä olettamusta tukee tutkimuksessakin esille tullut huomio, että niinä vuosina, kun huumausainerikosten selvittämiseen on kohdennettu resursseja, on poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrät olleet kasvussa.

Sivumäärä: 36 sivua

Tarkastuskuukausi ja vuosi: kesäkuu 2022

Avainsanat: huumausainerikos, Forssa, tilastot, haastattelu

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Johdatus aiheeseen	1
1.2 Tutkimuskysymykset ja aiheen rajausta	1
1.3 Tutkimuksen menetelmät ja rakenne.....	2
1.4 Aiemmat tutkimukset.....	2
2 TIETOPERUSTA	3
2.1 Huumeiden käyttö Suomessa	3
2.2 Huumausainerikollisuus Suomessa.....	5
2.2.1 Silkkitie-tutkinta.....	7
2.3 Lainsäädäntö	7
2.3.1 Huumausainerikos.....	9
2.3.2 Huumausainerikoksen valmistelu	11
2.3.3 Huumausainerikoksen edistäminen	12
2.3.4 Huumausaineen käyttörikos.....	13
2.3.5 Törkeä huumausainerikos	14
2.3.6 Törkeän huumausainerikoksen edistäminen.....	16
3 TUTKIMUSALUE	17
3.1 Forssan poliisiasema	17
4 TYÖVAIHEIDEN JA MENETELMIEN KUVAUS	19
4.1 Hyödynnetyt aineistot.....	19
4.2 Haastattelu.....	20
5 TULOKSET.....	20
5.1 Tilastoidut huumausainerikokset 2017–2021.....	21
5.2 Haastattelututkimus.....	25
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	27
7 POHDINTA.....	30
7.1 Tutkimuksen luotettavuus	31
LÄHTEET	33
Liite 1: Haastattelukysymykset.....	35

1 JOHDANTO

1.1 Johdatus aiheeseen

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan huumausainerikosten määrän kehitystä vuosien 2017–2021 aikana Forssan poliisiaseman alueella. Forssan poliisiaseman alueeseen kuuluu Forssan kaupungin lisäksi Jokioisten, Humppilan, Tammelan ja Ypäjän kunnat. Työn tarkoitus on saada selville, mihin suuntaan huumausainerikosten määrä on kehittynyt viimeisten viiden vuoden aikana.

Huumausaineiden käyttö ja niihin liittyvät ongelmat ovat lisääntyneet 2010-luvulla. Myös huumeita ongelmallisesti käyttävien määrä on ollut kasvussa. Suomessa huumausainepolitiikan osalta valtioneuvosto on painottanut pitkäjänteisen perustason työn jatkamista ja kehittämistä. Tämä tarkoittaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä huumausaineiden kysynnän ja tarjonnan vähentämistoimien tasapainoa, haittojen vähentämistä ja perus- ja ihmisoikeuksien toteuttamista. (Rönkä & Markkula 2020.)

Huumausaineet ja niihin liittyvät rikokset ovat olleet esillä medioissa viime vuosien aikana ja etenkin eri medioiden lähteistä on myös annettu ymmärtää huumausainerikosten määrän olevan kasvussa. Opinnäytetyön on tarkoitus antaa vastaus, näkyykö tämä mahdollinen kasvu Forssan poliisiaseman alueella.

Opinnäytetyö on lähtökohtaisesti tarkoitettu Hämeen poliisilaitoksella Forssan poliisiaseman käytettäväksi. Poliisitoiminnalle merkittäviä ilmiöitä pystytään tunnistamaan ja ymmärtämään paremmin täsmälliseen tarpeeseen kerättyyn tietoon perustuvien tutkimusten ja analyysien avulla. Tämän tutkimuksen tarkoitus on ennen kaikkea antaa tietoa siitä, millaisissa luvuissa Forssan alueella liikutaan huumausainerikosten vuotuisissa määrissä. Forssan alueelle on myös vuosina 2018 ja 2019 kohdistettu poliisin toimesta kaksipäiväinen huumausainetehovalvonta, ja työssä tarkastellaan, näkyykö tämä tehovalvonta vuotuisissa tilastoissa. Opinnäytetyö sisältää myös pohdintaa siitä, onko tämäntyyppisiin valvontaiskuihin tilastojen perusteella ja haastateltavan näkemyksen mukaan jatkossa tarvetta.

1.2 Tutkimuskysymykset ja aiheen rajaus

Tutkimuksessa tarkastellaan tilastollisesti ja haastattelun avulla poliisin tietoon tulleita huumausaineiden käyttörikoksia, huumausainerikoksia, törkeitä huumausainerikoksia, huumausainerikosten valmistelua, huumausainerikosten edistämistä sekä törkeitä huumausainerikosten edistämistä Forssan kaupungin ja sen neljän ympäröivän kunnan alueella. Päättökysymys on, miten huumausainerikollisuus on kehittynyt Forssan poliisiaseman alueella vuosien 2017–2021 aikana. Lisäksi halutaan selvittää, miten Forssan poliisiaseman alueen huumausainerikosten määrän kehitys vertautuu koko Suomen alueeseen. Tutkimuksessa selvitetään myös mitä huumausainerikoksia Forssan poliisiaseman alueella on esiintynyt vuosien 2017–2021 aikana, ja että näkyvätkö poliisin suorittamien huumausainevalvontaiskujen tulokset vuosittaisissa tilastoissa Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021. Tutkimuksessa ei oteta kantaa oheisrikoksiin, vaan keskitytään kappaleen alussa

mainittuihin eri huumausainerikoksiin. Tutkimuksessa ulkopuolelle on rajattu myös rikoksissa esiintyvät eri huumausaineet, eikä tutkimus erittele tai yksilöi mahdollisia huumausainerikosten tekijöitä.

1.3 Tutkimuksen menetelmät ja rakenne

Tutkimus koostuu tietoperustasta, haastattelusta sekä tilastojen analyysistä. Tietoperustassa käydään läpi tutkimuksen kannalta oleellisia kirjallisia lähteitä, lainsäädäntöä sekä oikeuskirjallisuutta. Tietoperustan keskeisimpiä määritelmiä ovat rikoslaisissa (RL, 1889/39) esiintyvät kuusi eri huumausainerikosta. Nämä kuusi eri huumausainerikosta ovat tutkimuksen aiheen kannalta keskeisimpiä käsitteitä, joten ne on syytä käydä perusteellisesti läpi ja määritellä ne tarkasti. Nämä eri huumausainerikokset sisältävät lisäksi erityyppisiä kriminalisoinnin muotoja, jotka ovat niin ikään tärkeä käydä teoriaosuudessa läpi.

Kattavan tietoperustan jälkeen työssä esitellään tutkimusaluetta, eli Forssan poliisiaseman aluetta, ja sen mahdollisia erityispiirteitä. Tämän jälkeen työssä esitellään työvaiheet ja menetelmät, joita ovat erilaiset tilastoanalyysit sekä haastattelu. Tutkimus on siis yhdistelmä laadullista, eli kvalitatiivista, ja määrällistä, eli kvantitatiivista, tutkimusta. Tutkimuksessa hyödynnetään poliisin tilastoimia huumausainerikoksia vuosina 2017–2021 Forssan poliisiaseman alueelta. Tilastoja analysoidaan vuosittaisten muutosten osalta, joiden perusteella tehtäviä johtopäätöksiä täydennetään haastattelututkimuksen avulla. Tarkoituksena on tarkastella, tukeeko haastattelu tilastotietoja ja toisinpäin. Haastattelu tulee olemaan puolistrukturoitu, joten kysymykset tulevat olemaan valmiiksi laadittuja, mutta valmiit vastausvaihtoehdot puuttuvat. Haastateltavana toimii Hämeen poliisilaitoksen Forssan poliisiaseman tutkinnanjohtaja.

Opinnäytetyö tulee olemaan julkinen, sillä se ei sisällä salassa pidettäviä tietoja. Tutkimuksen mahdollinen salassapitovelvollisuus ratkaistaan haastattelun jälkeen ennen työn valmistumista. Tutkimus suoritetaan loppuvuoden 2021 ja kevään 2022 aikana.

1.4 Aiemmat tutkimukset

Tutkimuksia, joissa on käytetty samanlaista tietoperustaa, on tehty (muun muassa Toppinen & Westerberg 2020), mutta kohdistetusti Forssan alueelle ei vastaavanlaista tutkimusta ole ennen suoritettu. Toppinen & Westerberg (2020) tutkivat nuorten tekemiä huumausainerikoksia Helsingissä vuosilta 2017–2019. He yllättyivät tutkimuksessaan siitä, että mielikuvista ja hypoteesista poiketen poliisin tietoon tulleiden nuorten tekemien huumausainerikosten määrät eivät olleet kasvaneet tutkimuksessa tutkittujen kahden vuoden aikana käytännössä lainkaan. Lisäksi esimerkiksi Rönkä & Markkula (2020) ovat toimittaneet kattavan Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen raportin nimeltä ”Huumeetilanne Suomessa 2020”, jossa käsitellään yhtenä osana huumausainerikosten määriä. Raportti sisältää uusimman huumeita käsittelevän suomalaisen tilasto- ja tutkimustiedon. Raportissa on useita kirjoittajia, jotka edustavat suomalaista huumeasiantuntemusta eri tieteen- ja hallinnonaloilta.

2 TIETOPERUSTA

Tässä kappaleessa 2 keskitytään opinnäytetyöhön liittyvään tietoperustaan. Tarkemmin perehdytään erityisesti huumeiden käyttöön (kappale 2.1), huumausainerikollisuuteen Suomessa (kappale 2.2) ja Suomen huumausaineisiin liittyvään lainsäädäntöön (kappale 2.3).

Huumausaineiden määritelmä ei ole aivan yksiselitteinen. Etenkin rajanveto mitkä aineet luokitellaan huumausaineiksi, herättää kiistelyä. Lääketieteessä huumausaineeksi luokitellaan ne aineet, jotka vaikuttavat ihmisten psyykkisiin toimintoihin, tunteisiin, mielialoihin ja kognitioihin (Päihdelinkki.fi 2016). Tämä määritelmä sisältää kuitenkin myös täysin laillisia ja hyväksyttäviä aineita, joiden käytöstä ei rangaista. Moni ymmärtää huumausaineet laittomina päihdyttävinä aineina, ja yleiskielessä tämä määritelmänä riittääkin aika pitkälle, mutta silloin kun pohditaan rangaistavuutta ja lakien säätämistä, täytyy termien määrittelyssä ja aineiden luokittelussa olla tarkka. Oikeudellisesta näkökulmasta kysymys on ennen kaikkea sopimuksesta. Huumausainelaissa (HuumL, 373/2008) huumausaineiksi määritellään kansainvälisissä sopimuksissa ja menettelyissä tai kansallisella päätöksenteolla erikseen huumausaineiksi listatut aineet (Päihdelinkki.fi 2016), ja rikoslaissa (RL, 39/1889) huumausaineella tarkoitetaan huumausainelaissa tarkoitettua huumausainetta.

Huumausaineiden käyttö, niihin liittyvät ongelmat ja huumausainerikosten määrät ovat yhteiskunnallisesti tärkeitä ja kiinnostusta herättäviä aiheita. Tilastojen perusteella kaikki edellä mainitut ovat lisääntyneet 2010-luvulla. Myös huumeita ongelmallisesti käyttävien määrä on lisääntynyt edellisen vuosikymmenen aikana. Tämä on voitu todeta muun muassa jätevesitutkimusten avulla, jotka osoittavat, että amfetamiinien, kokaiinin ja ekstaasin käyttö on merkittävästi lisääntynyt 2010-luvulla. (Rönkä & Markkula 2020.)

Sosiaali- ja terveysministeriön (STM 2022) linjaaman huumausainepolitiikan mukaan “Suomen huumausainepolitiikan yleistavoitteena on huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäiseminen siten, että niiden käytöstä ja torjunnasta aiheutuvat terveydelliset, sosiaaliset ja yksilölliset haitat sekä taloudelliset kustannukset jäävät mahdollisimman pieniksi”. Huumausainepolitiikassaan Suomi toimeenpanee Yhdistyneiden kansakuntien (YK) huumausaineiden vastaisia sopimuksia ja tekee muutenkin kansainvälistä yhteistyötä. Suomi myös osallistuu aktiivisesti Euroopan unionin (EU) huumausainepolitiikan suunnitteluun ja toteutukseen. (Rönkä & Markkula 2020; STM 2022.)

2.1 Huumeiden käyttö Suomessa

Historiallisesti tarkastellen Suomessa on esiintynyt ensimmäinen niin sanottu huumeaalto 1960-luvulla. Tällöin kyseessä oli 1960-luvun nuoriso- ja sukupolvi-ilmiö. Seuraavan kerran huumeiden kokeilun ja käytön yleistymistä alkoi näkyä 1990-luvun puolivälissä. Kuten 1960-luvulla, tällöinkin ilmiö

koski erityisesti 15–34-vuotiaita nuoria aikuisia. Huumekekeilujen trendi vaikutti vaikuttavan erityisen vahvasti miesten keskuudessa. 1990-luvun huumeidenkäytön yleistymisen taustasyiksi epäillään 1980-luvun lopun kansainvälistä teknokulttuuria, joka rantautui silloin pienenä underground-liikkeenä myös Suomeen. 1990-luvun loppupuolella ilmiö kuitenkin monimuotoistui, eikä enää koskenut vain pientä marginaalia juhlivista kaupunkilaisnuorista. Suomen huimetrendit ovatkin pitkälti seuranneet kansainvälisiä virtauksia. Koko 1990-luvun ajan huumeita kokeilleiden osuus kasvoi, kunnes tapahtui pieni tasoittuminen. 2000-luvulla huumekekeilujen määrä on kuitenkin jatkanut kasvamistaan. (Rönkä & Markkula 2020.)

Nykyisin huumeiden käyttö on arkipäiväistynyt etenkin nuorten keskuudessa ja sekä huumekekeilut että huumeiden käyttö ovat huomattavasti korkeammalla tasolla kuin 1990-luvun alussa. Osittain kasvua selittää 1990-luvulla huumekekeilunsa aloittaneen nuorisosukupolven osuuden kasvu huumekekeiluja mittaavien väestökyselyjen otosjoukoissa, mutta huumeilla on nykyään eittämättä vahva asema nuorten kaupunkilaisten juhlintatavoissa ja päihteiden ongelmakäytössä. 1990-luvun toinen huumeaalto ei varsinaisesti koskaan mennyt ohi, vaan kehitystrendi on vain jatkanut kasvamistaan ilman merkkejä sen taitumisesta. (Rönkä & Markkula 2020.)

Käyttökokemusten lisääntyminen on ollut erityisen voimakasta 25–34-vuotiaiden ikäluokassa (Rönkä & Markkula 2020). Poliisin (Poliisi.fi 2022a) tietojen mukaan eniten Suomessa käytetään kannabista ja amfetamiinia sekä sen johdannaisia. Heroiinia on käytetty jo pidempään vähänlaisesti ja sen käytön on enimmäkseen korvannut bubrenorfiini, joka tunnetaan myös Subutexina. Bubrenorfiinia käytetään opioidiriippuvaisten korvaushoidossa, mutta sitä liikkuu runsaasti laittomilla markkinoilla. Kokaiinin käyttö on viime vuosina ollut nousussa. (Poliisi.fi 2022a)

Rönkä & Markkulan (2020) katsauksen ”Huumetilanne Suomessa 2020” mukaan vuonna 2018 15–69-vuotiaiden joukosta 24 prosenttia oli joskus kokeillut kannabista ja noin seitsemän prosenttia viimeisen vuoden aikana. Miesten kokeilut olivat naisia yleisempiä. Katsauksessa viitataan syksyn 2018 väestökyselyyn (huumekysely) (Karjalainen ym. 2019; Karjalainen ym. 2020), jonka otos oli 7000 henkilöä. Kyselyyn vastasi hieman alle puolet otoksesta (46 %).

Huumeiden käytön lisääntyminen on havaittu väestökyselyiden lisäksi myös jätevesitutkimusten kautta. Erityisesti amfetamiinien, kokaiinin ja ekstaasin käyttö lisääntyi merkittävästi 2010-luvulla. Myös vuosien 2012 ja 2017 ongelmankäyttöarvot osoittivat selvää kasvua huumeita ongelmallisesti käyttävien määrässä vuosituhannen ensimmäiseen vuosikymmeneen verrattuna. (Rönkä & Markkula 2020.) Huumausaineiden käyttö vaikuttaa negatiivisesti yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen, ja se näkyy paljon poliisin arkityössä (Poliisi.fi 2022a). Välittömien huumehaittakustannuksien arvioitiin vuonna 2016 olevan 299–370 miljoonan luokkaa. Huumehaittakustannukset koostuvat erityisesti sosiaalihuollon sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidon kustannuksista. (THL 2019a). Poliisi

pyrkii vähentämään huumeiden käyttöä ja sen lieveilmiöitä ennalta estävällä työllä. Tätä varten laitoksilla on olemassa Ankkuritiimejä, jotka toimivat yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Esimerkiksi alaikäisiä ensikertalaisia huumeidenkäyttäjiä puhutetaan. Sakko ei ole automaatio, vaan pikeminkin huomautus ja hoitomahdollisuus huomioidaan. Erilaisten päihdehoitopalveluiden saatavuudella ja oikea-aikaisuudella on ennaltaestävässä työssä suuri merkitys. (Poliisi.fi 2022a.)

Huumeiden käytön kasvu Suomessa on näkynyt voimakkaasti myös tieliikenteessä. Rönkä & Markkulan (2020) katsauksessa kerrotaan, että alkuvuonna 2020 huume- ja lääkerattijuopumusepäilyjen määrä ylitti ensimmäistä kertaa alkoholirattijuopumusepäilyjen määrän. Alkoholirattijuopumukset ovat jo pitkään olleet vähentymään päin, kun taas huumerattijuopumusten määrä kasvaa kasvamistaan. Yleisin löydös huume- ja lääkeaineista epäiltyjen rattijuoppojen osalta on ollut jo pitkään, yli kaksi vuosikymmentä, amfetamiini. Vuonna 2019 sen osuus oli jopa 61,1 %. Liikennejuopumuksesta epäillyillä kuljettajilla esiintyy paljon myös yhdisteiden sekakäyttöä. Esimerkiksi uni- ja rauhoittavina lääkeaineina käytettäviä bentsodiatsepiineja yhdistetään monesti amfetamiinin ja kannabiksen käyttöön. (Rönkä & Markkula 2020.)

2.2 Huumausainerikollisuus Suomessa

Huumeiden kokeilujen ja käytön lisääntymisen lisäksi myös tilastoitu huumausainerikollisuus ja siitä tuomittujen vankien määrä on ollut kasvussa viime vuosina (Rönkä & Markkula 2020). Osin kasvu johtuu vuonna 2019 aloitetusta Silkkitie-tutkinnasta, josta kerrotaan lisää kappaleessa 2.2.1. Erityisesti törkeiden huumausainerikosten määrään vaikuttaa poliisin ja Tullin törkeimpään huumausainerikollisuuteen kohdistuvien tutkintaoperaatioiden eteneminen ja onnistumiset, joten vuosittainen vaihtelu voi olla suurta (Rönkä & Markkula 2020). Törkeissä huumausainerikoksissa kyse on yleensä huumausaineiden maahantuonnista, välittämisestä ja kaupasta, mutta tarkemmasta huumausainerikosten luokittelusta lainsäädännön mukaan kerrotaan kappaleessa 2.3.

Rönkä & Markkulan (2020) vuoden 2020 huumetilannetta tarkasteltavassa katsauksessa on hyödynnetty yhtenä lähteenä keskusrikospoliisin (KRP) huumausainerikollisuutta koskevia julkaisemattomia tilannekatsauksia. Lisäksi KRP on antanut katsauksen aiheeseen liittyviä lisätietoja. Näistä lähteistä on selvinnyt, että vuonna 2019 huumausainerikosten kokonaismäärä oli kasvanut jo kuudetta vuotta putkeen. Vuoden 2019 huumausainerikosten kokonaismäärän kasvu oli lähes 10 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna, ja törkeiden huumausainerikosten määrän kasvu oli jopa 24 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna (Taulukko 1.). (Rönkä & Markkula 2020.)

Taulukko 1. Huumausainerikoksista epäiltyjen henkilöiden määrät vuosina 2016–2020 (Poliisi.fi 2022e).

	2016	2017	2018	2019	1–8/2020
Huumausainerikoksista epäiltyjä yhteensä	24398	26885	28360	31161	26093
Huumausainerikoksista epäiltyjä eri henkilöitä	7655	8100	8125	8744	7347
Törkeistä huumausainerikoksista epäiltyjä eri henkilöitä	974	995	914	1129	778

Suomessa ammattimainen rikollisuus on tyypillisesti ollut löyhärakenteista, mutta viime vuosina se on organisoitunut tiiviimmin ja kurinalaisuus on lisääntynyt. KRP:n mukaan viime vuosina tutkitut suuret huumausainerikosjutut ovat osoittaneet selvästi, että huumausainekauppa on nykyään hyvin ammattimaista ja enimmäkseen järjestäytyneiden rikollisryhmien käsissä. Tämä näkyy etenkin huumausainerikoksiin liittyvissä takavarikoissa yleistyneiden aseiden, kaasusumuttimien ja sähkölamauttimien käytön myötä. Vahvaa roolia huumausainekaupan kotimaisissa toiminnoissa esittää erilaiset rikolliset moottoripyöräjengit, ja heillä on monesti myös tiiviit ja toimivat yhteistyösuhteet ulkomaille. Suomeen toimitetut huumeet päätyvät jakeluun nopeasti ja yhteydenpito on tehokasta ja salattua. Maahantuontierien koko on kasvanut. Suurimmat ajoneuvoista tehdyt amfetamiini- ja kokaiinilöydöt ovat viime aikoina olleet jopa yli sadan kilon suuruisia, ja yksittäisten huumehuriirien hallusta on löydetty kerralla useita tuhansia ekstaasi- ja Subutex-tabletteja. (Rönkä & Markkula 2020.) Huumausainerikollisuuteen sisältyy monta eri tasoa, ja sen ääripäät sijaitsevat hyvin kaukana toisistaan. Toisessa päässä ovat järjestäytyneet ammattirikolliset ja toisessa moniongelmaiset käyttäjät. Tämän vuoksi huumerikollisuuden kokonaisvaltainen torjunta vaatii monitasoista aktiivista yhteistyötä, sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. (Poliisi.fi 2022a.)

Suomi kuuluu kiinteästi eurooppalaisiin huumausainemarkkinoihin. Kuten jo aiemmin todettiin, järjestäytyneillä rikollisryhmillä Suomessa on monesti tiiviit ja toimivat yhteistyösuhteet ulkomaille, etenkin Viroon ja Liettuaan. Suurin rooli Suomeen suuntautuvassa rajat ylittävässä huumausainekäytössä on viime vuosina ollut juuri virolaisilla ja liettualaisilla, mutta myös albaanitaustaisilla. Rikollistoimijoiden kansalaisuuskirjossa on myös pikkuhiljaa havaittavissa moninaistumista. Etenkin suurimmissa tutkituissa huumausainekauppakokonaisuuksissa on hyvin nähtävissä rikollisryhmien monikansallisuus, sillä niiden toiminta kytkee yhteen eri maissa toimivia organisoituja rikollisryhmiä muun muassa etniseen taustaan perustuvien kontaktien perusteella. Suomessa törkeiden huumausainerikosten tekijöistä ulkomaan kansalaisiksi epäiltiin vuonna 2019 jopa 23 prosenttia ja vuoden 2020 tammi-elokuun aikana lähes 30 prosenttia. Osuus on edelleen merkittävä, vaikka se onkin laskenut vuoden 2013 arviosta, joka oli silloin 40 prosenttia. (Rönkä & Markkula 2020.)

KRP:n tiedoista selviää, että Suomi kuuluu kiinteästi eurooppalaisiin huumausainemarkkinoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että salakuljetusoperaatiot ovat suurimittaisia, ja niissä hyödynnetään järjestelmällisesti eri maihin asettuneita maanmieskontakteja ja muita kontakteja. Suomalaiset päätekijät

käyttävät erikoistuneita välikäsiä yhteydenpidossa ja aineiden toimittamisessa aina myyjille asti. (Rönkä & Markkula 2020.)

2.2.1 Silkkitie-tutkinta

Viime vuosien huumausainerikosten määrän kasvu liittyy osin vuodesta 2019 alkaneeseen ja yhä jatkuvaan Silkkitie-tutkintaan. Silkkitie-tutkinta sai nimensä Silkkitienä ja Valhallana tunnetun kauppapaikan mukaan. Se oli yksi pitkäikäisimmistä ja kansainvälisesti tunnetuimmista salatussa verkossa toimineista huumausaineita myyneistä kauppapaikoista. Sen kautta myytiin useita vuosia merkittäviä määriä huumaus-, doping- ja lääkeaineita sekä aseita. (Tulli.fi 2019.) Tullin (Tulli.fi 2019) mukaan Silkkitien myynti suuntautui enimmäkseen Suomeen.

Silkkitie toimi salatussa Tor-verkossa vuodesta 2013 lähtien, ja keväällä 2019 Tulli onnistui yhdessä Ranskan viranomaisten kanssa takavarikoimaan sen verkkopalvelimen (Tulli.fi 2019.) Palvelimen takavarikoinnin ja sisällön avaamisen myötä paljastui, että Silkkitie-kauppapaikalla oli toiminta-aikanaan jopa 400 000 nimimerkkiä, noin 530 000 toteutunutta kauppatapahtumaa ja 78 000 erilaista tuotetta myynnissä, koko kauppapaikan liikevaihdon ollessa noin 50 miljoonaa euroa. Kauppapaikan käyttäjien ikäjakauma on ollut 15–83 vuotta ja käyttäjiä on ollut kaikkialla Suomessa. Palvelimelta saatujen tietojen pohjalta Tulli, KRP ja useat poliisilaitokset ovat yhteistyössä aloittaneet epäiltyihin myyjiin ja ostajiin liittyviä useita esitutkintoja. (Tulli.fi 2019; Rönkä & Markkula 2020.)

Suomen lainvalvontaviranomaiset saivat takavarikoinnin ja sisällön avaamisen myötä kansainvälisestäkin tarkastellen ennätysmäärän laadukasta ja erittäin arvokasta salaamatonta dataa esitutkintoihin. Kauppatapahtumien data muun muassa kertoo selvästi, kuka myi huumausaineita kenelle ja millä hinnalla, mitä ja milloin huumausaineita myytiin ja milloin Silkkitien kauppapaikalla tehty huumausaineisto postitettiin ostajalle. (Rönkä & Markkula 2020.) Silkkitie-tutkintaan liittyviä rikosilmoituksia onkin kirjattu jo paljon kevästä 2019 lähtien, mutta kaikkien epäiltyjen läpikäymisessä on vuosien työ (Tulli.fi 2019). Silkkitien myyjiin ja ostajiin kohdistuvia esitutkintoja on tähän asti aloitettu jo useita tuhansia kaikkialla maassa muun muassa huumausainerikos ja törkeä huumausainerikos -rikosnimikkeillä (Rönkä & Markkula 2020).

Rönkä & Markkulan (2020) KRP:n lähteiden mukaan tutkinnassa olevien rikosasioiden poikkeuksellisen suuren määrän vuoksi Syyttäjälaitos perusti Silkkitien rikosjuttujen hoitamista varten erillisen ennätysuuden syyttäjäröyhmän, joka suurimmillaan muodostui jopa 22 syyttäjistä.

2.3 Lainsäädäntö

Suomen huumausainelainsäädännön pohjan muodostavat kansainväliset sopimukset, kuten YK:n vuoden 1961 huumausaineyleissopimus (SopS 43/1965, muutospöytäkirja SopS 42/1975), psyko-trooppisia aineita koskeva vuoden 1971 yleissopimus (SopS 60/1976) sekä huumaus- ja

psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehty vuoden 1988 yleissopimus (SopS 44/1994). Yleissopimuksissa aineet luokitellaan aineiden terapeuttisen hyödyllisyyden ja arvioitujen väärinkäytön riskien mukaan. Sopimusten tarkoitus on turvata määriteltyjen aineiden oikea käyttö ja estää niiden aineiden käyttö, joilla ei ole lääkinnällistä tarkoitusta. Huumausaineiden lähtöaineiden valvontaa säädellään EU-tasolla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla, ja Suomessa huumausaineiden lähtöaineiden valvontaan on toimeenpanoasetuksessa määrätty toimivaltaiseksi viranomaiseksi Fimea. (Rönkä & Markkula 2020; Fimea.fi 2021.)

Suomen huumausainelaki (HuumL, 373/2008) määrittelee 1. luvun 5 §:ssä huumausaineeksi määriteltyjen aineiden suhteen kielletyt toimintatavat, joiden rikkominen taas on säädetty rangaistavaksi rikoslain (RL, 39/1889) 50 luvussa (1304/1993). Näitä kiellettyjä toimintatapoja ovat huumausaineeksi määritellyn aineen tuotanto, valmistus, tuonti Suomen alueelle, vienti Suomen alueelta, kuljetus, kauttakuljetus, jakelu, kauppa, käsittely, hallussapito ja käyttö. Näitä kieltoja ei kuitenkaan sovelleta luvanvaraisissa lääkinnällisissä, tutkimuksellisissa tai valvonnallisissa tarkoituksissa (Fimea.fi 2021).

Kuten edellä mainittiin, huumausainerikokset on kirjattu RL:n 50 lukuun. Ne ovat vuodesta 1993 lähtien jaettu huumausainerikokseen, sen valmisteluun tai sen edistämiseen, sekä törkeään huumausainerikokseen (Rönkä & Markkula 2020.) Vuonna 2001 RL:n osalta voimaan astui muutos (654/2001), jossa määriteltiin myös huumausaineen käyttörikos. Huumausainerikoksen valmistelun tai edistämisen yritys määriteltiin rangaistavaksi vuonna 2006 (928/2006). Yleisimmät rikosnimikkeet ovat huumausaineen käyttörikos, huumausainerikos ja törkeä huumausainerikos (Poliisi.fi 2022a). Huumausaineita käsitellään myös RL:n 23 luvussa (545/1999), joka koskee liikennejuopumusta. Huumausaineiden tai huumausaineeksi luokiteltujen lääkeaineiden käytölle ilman reseptiä tieliikenteessä asetettiin nollatoleranssi vuonna 2003 (Rönkä & Markkula 2020.)

Huumausaineen käyttörikoksen seuraamusten määräämisestä annettiin syyttäjille päivitetty yleinen ohje (VKS: 2018:2) vuonna 2018 valtakunnansyyttäjän toimesta (VKS 2018). Tämä sisältää ohjeet muun muassa toiminnan porrasteisuudesta, toimenpiteistä luopumisesta ja hoitoon ohjaamisesta. Tällöin myös poliisihallitus uusi vastaavasti ohjeensa (POL-2018-49612) menettelystä huumausaineen käyttörikosta koskevissa asioissa (Poliisihallitus 2018). Poliisin ohjeessa käsitellään muun muassa poliisin suorittama hoitoonohjaus sekä alle 18-vuotiaiden nuorten puhuttelutilaisuuksien järjestäminen. (Rönkä & Markkula 2020).

Huumausainerikoksista määrättyyn rangaistukseen vaikuttaa etenkin se, kuinka vaarallisesta huumausaineesta on kyse. RL:n 50 luvun 5 §:n (1304/1993) määritelmän mukaan erittäin vaarallinen huumausaine on huumausaine, jonka käyttöön liittyy hengenvaara, jos se annostellaan virheellisesti, tai jonka lyhytaikaisestakin käytöstä syntyy vakava terveydellisen vaurion vaara tai voimakkaat vieroitusoireet. Vaarallisuudesta kertovat rikoksen kohteena olleen huumausaineen ominaisuudet kuten laatu, pitoisuus ja määrä. Nämä ominaisuudet kertovat rikoksen mahdollisesta vahingollisuudesta ja

vaaran aiheuttamisesta, ja ne voivat vaikuttaa rangaistukseen alentavasti tai korottavasti. (Tuomioistuinlaitos 2019.) Kuten Toppinen & Westerberg (2020) opinnäytetyössään toteavat, etenkin huumausaineen laatu on eräänlainen vaarallisuusaste, joka vaikuttaa suoraan rangaistuksen määrään, sillä on eri asia pitää hallussaan 10 grammaa kannabista kuin 10 grammaa kokaiinia, vaikka molemmat ovat rangaistavia. Tämän lisäksi rangaistukseen vaikuttaa joko lieventävästi tai korottavasti tekijän syyllisyys, eli se kuinka oleellisesti hän on ollut toteuttamassa rikosta ja tekotapa, eli miten järjestäytyneestä tai suunnitelmallisesta toiminnasta on ollut kyse (Tuomioistuinlaitos 2019).

Seuraavissa kappaleissa 2.3.1–2.3.6 perehdytään tarkemmin erityyppisiin huumausainerikoksiin lainsäädännön näkökulmasta ja eri tyypin rikoksia avataan myös esimerkkien avulla. Huumausainerikokset jaotellaan RL:ssa kuuteen eri kategoriaan: huumausainerikokseen, huumausainerikoksen valmisteluun tai sen edistämiseen, huumausaineen käyttörikokseen, törkeään huumausainerikokseen ja törkeään huumausainerikoksen edistämiseen.

2.3.1 Huumausainerikos

Rikoslain (RL, 39/1889) 50 luvun (1304/1993) 1§:n (374/2008) mukaan henkilö tuomitaan huumausainerikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi, jos hän laittomasti:

- “1) valmistaa tai yrittää valmistaa huumausainetta taikka viljelee tai yrittää viljellä kokapensasta, katkasvia (*Catha edulis*) tai *Psilocybe*-sieniä,
- 2) viljelee tai yrittää viljellä oopiumiunikkoo, hampppua tai meskaliinia sisältäviä kaktuskasveja käytettäväksi huumausaineena tai sen raaka-aineena taikka käytettäväksi huumausaineen valmistuksessa tai tuotannossa,
- 3) tuo tai yrittää tuoda maahan taikka vie tai yrittää viedä maasta taikka kuljettaa tai kuljetuttaa tai yrittää kuljettaa tai kuljetuttaa huumausainetta,
- 4) myy, välittää, toiselle luovuttaa tai muulla tavoin levittää tai yrittää levittää huumausainetta, tai
- 5) pitää hallussaan tai yrittää hankkia huumausainetta.”

Huumausainerikos on siis laissa määritelty ja jaettu viiteen osioon koskien huumausaineen laitonta valmistamista, viljelemistä, maahantuontia, maastavientiä, kuljettamista, levittämistä ja hallussapitoa. Periaatteena on täyskielto, eikä rangaistavuutta ole liitetty laittomien aineiden omistus-, käyttö-, tai muuhun juridiseen oikeuteen (Nyman 2019). Tästä jo huomaa, että huumausainerikokseen voi syyllistyä hyvin monella eri tapaa huumausaineen hankkimisen yrittämisestä aina niiden levittämiseen asti. Myös jo toisen henkilön omistaman huumausaineen käsittely tai säilytys toteuttaa huumausainerikoksen (Nyman 2019). Huumausainerikokset ovat tyypillisesti piilorikollisuutta, koska tekijät pyrkivät toimimaan salassa eikä niissä ole varsinaista asianomistajaa eli uhria. Rikokset tulevat yleensä ilmi viranomaisten aktiivisen toiminnan seurauksena. Huumausainerikos voi paljastua poliisille esimerkiksi rattijuopumusvalvonnan yhteydessä. (Rikoksentorjuntaneuvosto 2022; Poliisi.fi 2022a.) On kuitenkin

arvioitu, että huumausainerikollisuudesta tulee viranomaisten tietoon vain pieni määrä, alle 10 % (Puhakainen 2021). Huumausainerikosten tilastoissa näkyy voimakasta kasvua 1990-luvulla, mutta 2000-luvun alkupuolella kasvu taittui. Viime vuosina huumausainerikollisuus on jälleen ollut nousussa. (Rikoksantorjuntaneuvosto 2022.)

Huumausainerikoksen ensimmäisessä osiossa käsitellään huumausaineen valmistamista. Jo pelkkä valmistamisen yritys on rikos. Valmistamiseksi katsotaan myös huumausaineiden jatkaminen tai puhdistaminen (Nyman 2019). Tämän lisäksi ensimmäinen osio kriminalisoi kokapensaana, kat-kasvin (*Catha edulis*) ja Psilosybe-sienten viljelyn tai viljelyn yrittämisen.

Toisessa osiossa käsitellään myös huumausaineiden viljelyä. Viljely alkaa jo siemenen kylvämisestä tai kasvin istuttamisesta (Nyman 2019). Sen mukaan oopiumiunikon, hampun tai meskaliinikaktuksen viljely on rangaistavaa, mikäli tarkoituksena on aineen käyttö huumausaineena tai huumausaineen tuotantoon. Viljely on siis kaksipuolisesti säänneltyä, jossa eron muodostaa se, onko kasveille olemassa muitakin käyttötarkoituksia kuin huumeikäyttö. Joidenkin huumausainekasvien, kuten kokapensaana, viljely on siis täysin kielletty mutta toisia saa viljellä, jos käyttää niitä muuten kuin huumausaineena (esimerkiksi oopiumunikko ja hamppu). Toisinaan tuomioistuimissa on esiintynyt väitteitä oopiumunikon tai hampun kasvatuksesta koristekasvina, mutta tätä ei ole pidetty uskottavana, jos kasvia on kasvatettu esimerkiksi kylpyhuoneessa (Nyman 2019).

Kolmannessa osiossa kriminalisoidaan huumausaineiden maahantuonti ja maastavienti. Suomen osalta tyypillisempää on maahantuonti kuin maastavienti. Lisäksi rikokseksi määritellään huumausaineen kuljettaminen tai kuljetuttaminen. Kolmas kohta koskee siis salakuljetusta. Kuten huumausaineiden valmistamisen osalta, myös tässä tapauksessa jo pelkkä yritys on rangaistavaa. Laki selkeästi myös määrittelee, että salakuljettajan teko katsotaan aina huumausainerikokseksi, vaikka tekijä ainoastaan kuljettaisi huumausaineita, eikä muuten olisi mukana järjestämässä maahantuontia tai maastavientiä. Salakuljettajan tulee kuitenkin tuomion saadakseen olla ollut tietoinen teostaan, eli esimerkiksi matkatavaroihin kätketyistä huumeista tietämätön ei syöllisty rikokseen. Nykyaikana on yleistynyt tapa siirtää huumausaineita lähettämällä niitä postitse. Näissä tapauksissa tämän kolmannen kohdan perusteella sekä huumausaineiden lähettäjä että vastaanottaja tuomitaan huumausainerikoksesta, mikäli kumpikin on ollut tietoinen lähetyksen sisällöstä. (Nyman 2019; Puhakainen 2021.)

RL:n huumausainerikoksen määritelmän neljännessä osiossa käsitellään huumausaineiden levittämistä ja etenkin niiden myymistä, välittämistä tai toiselle luovuttamista. Jälleen myös jo näiden yritysten on rangaistavaa. Suurin osa kohdassa neljä on varmasti monille selkeää, mutta osa varmasti syöllistyy huumausainerikokseen myös hieman tietämättään. Huumausaineen luovuttaminen tarkoittaa aineen antamista ilmaiseksi (Puhakainen 2021). Tällöin esimerkiksi kannabissätkän ojentaminen jollekin toiselle on rikos, ja henkilö voidaan tuomita huumausainerikoksesta. Tämä teko muuttaa henkilön

kannabissätkän omaan käyttöön tarkoitetusta huumausaineen levittämiseksi tai luovuttamiseksi. Tämä pätee myös esimerkiksi reseptilääkkeiden luovuttamiseen henkilölle, jolla ei ole kyseiseen lääkkeeseen reseptiä. Sen sijaan kohta neljä ei kriminalisoi välittämisenä henkilön esittämiä yleisluontoisia arvioita siitä, mistä toinen henkilö mahdollisesti saisi huumeita, ellei anna esimerkiksi yhteys- ja osoitetietoja tietäen, että tietojen antaminen johtaa todennäköisesti huumekauppoihin (Puhakainen 2021).

Viidennessä osiossa kriminalisoidaan hallussapito ja huumausaineen hankkimisen yrittäminen. Hallussapito ei oikeuskäytännössä edellytä fyysistä hallussapitoa, vaan se riittää, jos henkilöllä on mahdollisuus käsitellä huumausainetta. Täten esimerkiksi huumausaineita sisältävän maastokätkön sijainnin tietäminen katsotaan huumausaineen hallussapidoksi (Toppinen & Westerberg 2020). Huumeiden kotonaan säilyttämisen salliminen tietäen, että kyse on tosiaan huumeesta ei sen sijaan aina täytä huumausaineen hallussapidon tunnusmerkistöä. Korkein oikeus totesi ratkaisussaan KKO 2017:88, että ”Tapauksessa C:n menettely oli rajoittunut ainoastaan siihen, että hän oli sallinut avopuolionsa käyttävän heidän yhteistä kotiaan huumausaineen säilyttämiseen. Korkein oikeus totesi, ettei pelkästään tällainen salliva toiminta merkitse huumausaineen hallussapitoa. C:n ei katsottu syyllistyneen huumausainerikokseen tekijäkumppanina ja C vapautettiin hovioikeuden hänelle tuomitsemasta rangaistuksesta.”

Mikäli henkilö säilyttää pientä määrää vain omaa käyttöä varten, kyse on hallussapidon ja huumausainerikoksen sijaan huumausaineen käyttörikoksesta, joka on lievemmin rangaistava (enintään kuusi kuukautta vankeutta kahden vuoden sijaan). Huumausaineen käyttörikoksesta kerrotaan tarkemmin kappaleessa 2.3.4.

2.3.2 Huumausainerikoksen valmistelu

Samoin kuin huumausainerikoksessa, huumausainerikoksen valmistelussa maksimirangaistus on 2 vuotta vankeutta. RL:ssa (50:3) huumausainerikoksen valmistelusta säädetään seuraavasti: ”Joka tehdäkseen 1 §:n 1–4 kohdassa tarkoitetun rikoksen valmistaa, tuo maahan, hankkii tai vastaanottaa tällaisen rikoksen tekemiseen soveltuvan välineen, tarvikkeen tai aineen, on tuomittava huumausainerikoksen valmistelusta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.” 1 §:n kohdilla 1–4 viitataan huumausainerikoksen määritelmiin, jotka lueteltiin kappaleessa 2.3.1.

Pykälä säädettiin vuonna 1993, jolloin Wienin yleissopimuksen velvoitteet oli saatettu kansallisesti voimaan. Yleissopimuksessa huumausainerikokset veloitettiin kriminalisoimaan laajemmin kuin mitä suomalaisessa lainsäädännössä silloin oli säädetty. Siihen asti ainoastaan huumausainerikoksen törkeä tekemuoto oli säädetty rangaistavaksi, ja rikoksen valmistelu oli säädetty rangaistavaksi vain vaarallisten ja vahingollisten rikosten osalta. Nyt maksimirangaistus huumausainerikoksen valmistelusta on saman verran kuin huumausainerikoksesta, eli kaksi vuotta. (Puhakainen 2021.) Jo pelkkä huumausainerikoksen valmistelun yrittäminen on lain mukaan rangaistava teko (Toppinen & Westerberg

2020). Vaikka huumausainerikoksen valmistelun voisi ajatella olevan vähemmän moitittava teko kuin itse huumausainerikoksen teko, saman maksimirangaistuksen määrää on perusteltu sillä, että valmistelun tavoitteena voi olla hyvinkin suurten huumausainemäärien maahantuonti, valmistus tai muu toiminta (Puhakainen 2021).

Valmistelussa on alettu tekemään toimia, jotka mahdollistavat itse rikoksen toteutumisen, esimerkiksi hankkimalla tarvittavia välineitä. Muun muassa laboratoriovälineiden tai auton hankkiminen voi täyttää tunnusmerkistön, jos on selvää, että tekijä aikoo käyttää niitä huumausainerikokseen (Puhakainen 2021). Sen sijaan rahan luovuttaminen, välittäminen tai vastaanottaminen ei ole osa tätä rikosnimikettä. (Toppinen & Westerberg 2020.) Tekijän tarkoituksena tulee olla huumausainerikoksen tekeminen. Jos tekijä saa tuomion huumausainerikoksen tekemisestä, valmistelusta ei tuomita enää erikseen vaan silloin teon katsotaan sisältyvän huumausainerikokseen (Puhakainen 2021).

Pykälässä lueteltujen huumausainerikoksen valmistelutapojen lisäksi teon tulee liittyä huumausainerikoksen tekotapoihin, eli huumeen viljelyyn tai kasvatukseen, huumausaineen salakuljetukseen tai huumausaineen levittämiseen, tai näiden tekotapojen yritykseen. Tunnusmerkistö on siis kaksiosainen.

Huumausainerikoksen valmistelusta annetaan vain joitakin kymmeniä tuomioita vuodessa (Puhakainen 2021), ja esimerkiksi vuosina 1996–2007 kaikista poliisin tietoon tulleista huumausainerikoksista vain 0.1 % koski huumausainerikoksen valmistelua (Toppinen & Westerberg 2020). Kyseessä on siis hyvin harvinainen rikosnimike Suomessa.

2.3.3 Huumausainerikoksen edistäminen

RL:n (50:4) mukaan, joka

“1) huumausaineen laitonta valmistusta, viljelyä, maahantuontia tai maastavientiä varten valmistaa, kuljettaa, luovuttaa tai välittää välineitä, tarvikkeita tai aineita tietäen, että niitä käytettäisiin tähän tarkoitukseen, tai

2) varoja lainaamalla tai muuten rahoittamalla edistää huumausainerikosta tai sen valmistelua taikka 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa tietäen, että rahoitus käytetään tähän tarkoitukseen,

syöllistyy huumausainerikoksen edistämiseen, ellei teko ole rangaistava osallisuutena huumausainerikokseen tai törkeään huumausainerikokseen. Rangaistuksena on sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta.” Myös edellä mainitun 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun huumausainerikoksen edistämisen yritys on rangaistava (928/2006).

Kuten huumausainerikoksen valmistelu, tämäkin pykälä on ollut voimassa vuodesta 1993, jolloin Wienin huumeita koskeva yleissopimus edellytti edistämistekojen kriminalisointia. Huumausainerikoksen valmistelu kohdistuu tekijän omaan tulevaan toimintaan, kun edistämisrikoksessa taas tarkoituksena on edistää toisen henkilön tekemää huumausainerikosta. Pykälä jakaa edistämisrikokseen syyllistymisen kahteen tapaan: välineiden, aineiden tai tarvikkeiden liikuttamiseen ja toisaalta huumausainerikosten rahoittamiseen. Myös yrityksestä rangaistaan. Henkilön tulee olla tietoinen siitä, että välineitä, aineita, tarvikkeita tai rahaa käytetään huumeen laitonta valmistusta, viljelyä, maahantuontia tai maastavientiä varten. Varojen lainaaminen tai muun rahoituksen tarjoaminen huumausainerikosta tai sen valmistelemista tai edistämistä varten, täyttää myös tunnusmerkistön. Esimerkiksi lainatessa rahaa kaverille, jotta tämä voi ostaa itselleen huumeita, syyllistyy henkilö huumausainerikoksen edistämiseen. (Puhakainen 2021.) Henkilön täytyy kuitenkin olla tietoinen siitä mihin tarkoitukseen rahaa ollaan käyttämässä. Ylipäänsä edistämisrikoksen tunnusmerkistön täytyminen edellyttää tahallisuutta ennen rikosta ja sen aikana (Toivanen 2019). Tekijältä ei kuitenkaan edellytetä tarkkaa tietoa tavasta, jolla esimerkiksi rahat edistävät huumausainerikosta, vaan tieto yleisellä tasolla riittää. Tätä sovelletaan etenkin salakuljetuksen ja suurten huumeliigojen rahoittajiin. (Puhakainen 2021.)

Oikeuskäytännössä edistäminen nähdään rikoksen toteutumisen todennäköisyyden lisäämisenä, mutta sitä ei tule sekoittaa avunantoon. Avunannon ja edistämisen erottavat toisistaan henkilöiden teot, tekojen merkitys kokonaisuuden kannalta ja tekijän tietoisuus tehdystä teosta. Huumausainerikoksen edistämiseen syyllistyäkseen henkilöillä tulee olla yhteisymmärrys tulevasta toiminnasta. Vaikka henkilön toiminta olisi merkityksellistä, mutta hän ei ole tietoinen päämäärästä, henkilön ei voida katsoa osallistuneen tehtyyn rikokseen. (Toivanen 2019.)

Huumausainerikoksen edistämisestä tuomituksi tuleminen on erittäin harvinaista, siitä annetaan vuosittain vain muutama tuomio (Puhakainen 2021). Luku voi osaksi selittyä sillä, että tekoa on vaikea näyttää toteen (Toppinen & Westerberg 2020). Lisäksi, jos tekijä saa tuomion huumausainerikoksesta tai sen törkeästä muodosta, edistämisestä ei tuomita enää erikseen vaan silloin teon katsotaan sisältyvän kyseiseen huumausainerikokseen (Puhakainen 2021).

2.3.4 Huumausaineen käyttörikos

RL 50:2a:n (654/2001) mukaan “Joka laittomasti käyttää taikka omaa käyttöä varten pitää hallussaan tai yrittää hankkia vähäisen määrän huumausainetta, on tuomittava huumausaineen käyttörikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.”

Tällä pykälällä kriminalisoidaan henkilön oma huumausaineiden käyttö ja siihen liittyvä hallussapito. Keskeistä pykälän soveltumisessa on aineen määrän vähäisyys ja hallussapito vain omaa käyttöä varten. Tämä pykälä on vuodelta 2001, joka säädettiin silloin rikoslakiin koska oli tarve saada vähäiset huumausainerikokset rangaistusmääräysmenettelyn piiriin, jotta tuomioistuinten kuormitus vähenisi (VKS 2018). Ennen pykälän lisäystä huumausaineen käyttö oli huumausainerikos, jonka

rangaistusmaksimi ei mahdollista rangaistusmääräysmenettelyn käyttämistä (Puhakainen 2021). Rangaistusmääräysmenettelyn mahdollisuudella tavoiteltiin voimavarojen säästämistä, nopeaa rikos-oikeudellista puuttumista huumausaineen käyttöön sekä syyttämättäjättämiskäytännön yhtenäistämistä. Tarkoituksena oli varmistaa, että syytteitä ei jätettäisi nostamatta siksi, että sakon määrääminen tuomioistuinmenettelyssä olisi liian vaivalloista. (VKS 2018). Käyttörikoksen erittely omaksi rikokseksi on antanut mahdollisuuden myös toimenpiteistä luopumiselle, mikäli henkilö hakeutuu hoitoon (Poliisihallitus 2018). Poliisille paljastuneista huumausainerikoksista suurin osa on käyttörikoksia. Vuosittain huumausaineen käyttörikoksesta annetaan noin 500–900 tuomiota. (Puhakainen 2021; Poliisi.fi 2022a.)

Jos henkilöllä on hallussaan huumausainetta tai hän yrittää hankkia sitä, hänet voidaan tuomita joko huumausainerikoksesta tai huumausaineen käyttörikoksesta. Rajanveto näiden rikosten välillä tehdään tunnusmerkistön mukaan ensisijaisesti määrän ja laadun perusteella. Lisäksi huumausaineen käyttörikos koskee nimenomaan henkilön omaa huumeidenkäyttöä ja kyseessä on omakätinen rikos. (Toivanen 2019.) Huumausaineen käyttörikoksessa hallussa pidetty huumausaineen määrä on pieni, omaan käyttöön viittaava (Toppinen & Westerberg 2020; Puhakainen 2021; Poliisi.fi 2022a). Vähäinen määrä vaihtelee huumausaineesta riippuen. Jotta hallussapito omaan käyttöön olisi uskottavaa, huumausainetta tulee olla niin pieni määrä, että rikoksentekijä olisi voinut käyttää sen itse (Toppinen & Westerberg 2020). Jos aine on jaettu esimerkiksi käyttöannoksiin annosten kokonaisarvon ollessa kuitenkin korkea, tämä voi viitata aineen olevan suunniteltu levitettäväksi. Oikeuskäytännössä vähäisyyden kriteeriä onkin arvioitu hyvin tiukasti. (Puhakainen 2021.)

2.3.5 Törkeä huumausainerikos

Törkeän huumausainerikoksen tunnusmerkistö RL 50:2:n (1304/1993) mukaan on seuraava:

“Jos huumausainerikoksessa

- 1) Rikoksen kohteena on erittäin vaarallinen huumausaine tai suuri määrä huumausainetta,
- 2) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä,
- 3) rikos tehdään osana 6 luvun 5 pykälän 2 momentissa tarkoitetun, huumausainerikoksen laajamittaiseen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa (564/2015),
- 4) aiheutetaan usealle ihmiselle vakavaa hengen tai terveyden vaaraa, tai
- 5) levitetään huumausainetta alaikäisille tai muuten häikäilemättömällä tavalla

ja huumausainerikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä huumausainerikoksesta vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi”.

Tämä pykälä on säilynyt samanlaisena vuodesta 1993 lukuun ottamatta kolmannen kohdan vuoden 2015 muutosta, jolloin siihen lisättiin ankaroittamisperusteeksi huumausainerikoksen tekeminen osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. Kuten huumausainerikoksen osalta, tämäkin pykälä

on jaettu viiteen eri kohtaan, joiden perusteella huumausainerikos määritellään törkeäksi. Samaan tapaukseen voi soveltua useampikin kvalifointiperuste. Rangaistusasteikko ulottuu yhdestä kymmeneen vuotta vankeutta kymmenen vuoden enimmäisrangaistuksen ollessa tarkoitettu kaikkein törkeimmille ja vaarallisimmille rikoksille (Nyman 2019). Kymmenen vuoden vankeusrangaistuksen enimmäispituus on kohtuullisen harvinaista suomalaisessa rikoslaissa. Vuosittain annetaan noin 550 tuomiota törkeästä huumausainerikoksesta. (Puhakainen 2021).

Ensimmäinen ankaroittamisperuste koskee erittäin vaarallista tai suurta määrää huumausainetta. Tämä on oikeuskäytännössä useimmin sovellettavaksi tuleva ankaroittamisperuste (Nyman 2019). Erittäin vaarallisella huumausaineella tarkoitetaan "huumausainetta, jonka käyttöön liittyy virheellisestä annostelusta johtuva hengenvaara, lyhytaikaisestakin käytöstä johtuva vakavan terveydellisen vaurion vaara tai voimakkaat vieroitusoireet" (RL 50:5.2). Näitä ovat esimerkiksi heroini, LSD ja amfetamiini (Nyman 2019; Puhakainen 2021). Määrä vaikuttaa tunnusmerkistön valintaan, eli onko kyseessä huumausainerikos vai törkeä huumausainerikos, sekä tämän lisäksi myös rangaistuksen mitaamiseen (Poliisi.fi 2022a). Määrän osalta lain esitöissä on todettu, ettei suurta määrää voi määritellä esimerkiksi painoyksiköissä, vaan arviointiin vaikuttavat huumausaineen laji ja pitoisuus. Esimerkiksi jo pieni määrä heroinia voi olla hengenvaarallista, kun taas melko suuri määrä kannabista ei ole. Huumausaineen määrän arviointiin onkin kehitetty tavanomaisen käyttöannoksen käsite, jonka avulla huumausaineiden määriä on helpompi vertailla keskenään. Tavanomaisella käyttöannoksella tarkoitetaan keskimääräistä tai tyyppillistä kyseisen huumausaineen kerta-annosta. (Nyman 2019.)

Toinen ankaroittamisperuste on taloudellisen hyödyn tavoittelu. Tämä kvalifointiperuste esiintyy hyvin harvoin yksinään, vaan yleensä siihen liittyy muitakin perusteita. Se täyttyy esimerkiksi erityisesti silloin, kun kyseessä on suuri määrä huumetta (Puhakainen 2021). Itsenäistä merkitystä tälle perusteelle annettaisiin kuitenkin esimerkiksi tapauksessa, jossa laajamittaista toimintaa tavoitellut henkilö saadaan kiinni toimintansa alkuvaiheessa ennen kuin hän on ehtinyt käsitellä suurta määrää huumausainetta (Nyman 2019).

Kolmas kvalifointiperuste koskee huumausainerikoksen tekemistä osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. RL:ssa (6:5.2) "järjestäytyneellä rikollisryhmällä tarkoitetaan vähintään kolmen henkilön muodostamaa tietyn ajan koossa pysyvää rakenteeltaan järjestäytyntä yhteenliittymää, joka toimii yhteistuumin tehdäkseen rikoksia, joista säädetty enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta, taikka 11 luvun 10 §:ssä (511/2011) tai 15 luvun 9 §:ssä (563/1998) tarkoitettuja rikoksia". Jokaisella näistä vähintään kolmesta henkilöstä täytyy olla ajatus siitä mitä ryhmä pyrkii tekemään, eli ryhmän henkilöt toimivat yhteisymmärryksessä ja heillä on selvä työnjako (Toppinen & Westerberg 2020). Lain esitöissä ankaroittamisperusteen soveltumiselle on asetettu myös reunaehdoksi suunnitelmallisuus laajamittaisen rikollisuuden toteuttamiseksi ja ryhmän jäsenten tietoisuus omasta osuudesta järjestäytyneen ryhmän toiminnassa (Nyman 2019). Sillä ei ole merkitystä onko tekijä

tosiasiallisesti jonkin ryhmän, kuten rikollisjärjestöksi katsottavan moottoripyöräkerhon, jäsen, vaan tärkeintä on tarkastella tosiasiallista toimintaa (Puhakainen 2021).

Neljännessä kohdassa käsitellään usealle ihmiselle aiheutettavaa vakavaa hengen tai terveyden vaaraa. Tällä kvalifiointiperusteella on harvoin itsenäistä vaikutusta, sillä erittäin vakavan hengen tai terveyden vaaran aiheuttaa yleensä ensimmäisessä kohdassa määritellyn erittäin vaarallinen huumausaine (Nyman 2019). Kyse täytyy myös olla nimenomaan huumeella aiheutetusta vaarasta (Puhakainen 2021). Lain esitöiden mukaan abstrakti vaara ei riitä, vaan tämä kvalifiointiperuste edellyttää konkreettisen usealle ihmiselle aiheutetun vaaran. Ankaroitamisperusteen voi täyttää esimerkiksi tilanne, jossa usealle ihmiselle on luovutettu epäpuhdasta huumausainetta, kuten pesupulverilla jatkettua amfetamiinia. (Nyman 2019; Puhakainen 2021.)

Viides kvalifiointiperuste käsitellään huumausaineiden levittämistä alaikäisille tai levittämistä muutoin häikäilemättömällä tavalla. Tämä kvalifiointiperuste ei sovellu nuorten keskinäisiin huumausaineiden luovutustilanteisiin, vaan koskee nimenomaan aikuisen henkilön alaikäiselle levittämää huumausainetta (Nyman 2019). Esimerkiksi lapsille tapahtuva huumeiden välittäminen tai vaarallisesti epäpuhtaata huumeen levittäminen tekee teosta törkeän (Puhakainen 2021). Häikäilemättömyydellä tarkoitetaan esimerkiksi huumausaineiden levittämistä uusien asiakkaiden hankkimiseksi tai tuntemattomalle henkilölle niin, että virheellinen annostelu voi johtaa terveyden- tai hengenvaaraan (Nyman 2019).

Jonkin tai useamman näiden kvalifiointiperusteen lisäksi rikoksen tulee olla kokonaisuutena arvostellen törkeä, eli kokonaisarvostelulausekkeen tulee täytyä, jotta huumausainerikosta voidaan pitää törkeänä (Nyman 2019). Kokonaisarvostelun kannalta pohditaan esimerkiksi, onko henkilöllä olevat huumausaineet hänelle itselleen tarkoitettu vai onko tarkoituksena ollut levittää niitä (Toppinen & Westerberg 2020). Useamman kvalifiointiperusteen täytyminen yleensä puoltaa rikoksen arvioimista kokonaisuutena arvostellen törkeäksi (Nyman 2019).

2.3.6 Törkeän huumausainerikoksen edistäminen

RL (50:4a) sanoo törkeän huumausainerikoksen edistämisestä seuraavaa:

“Jos huumausainerikoksen edistäminen tehdään osana 6 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun, huumausainerikoksen laajamittaiseen tekemiseen erityisesti järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa ja 1) rikoksen kohteena oleva väline, tarvike tai aine on tarkoitettu erittäin vaarallisen huumausaineen tai suuren huumausainemäärän valmistukseen, viljelyyn, maahantuontiin tai maastavientiin taikka 2) huumausainerikoksen edistämällä tai edistettävällä rikoksella tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä

ja huumausainerikoksen edistäminen on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikosentekijä on tuomittava törkeästä huumausainerikoksen edistämisestä vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.”

Myös “edellä 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla tehdyn törkeän huumausainerikoksen edistämisen yritys on rangaistava” (8.5.2015/564).

Tämä pykälä säädettiin vuonna 2006 EU:n huumausainepuitepäättökseen velvoittamana (Puhakainen 2021). Törkeä huumausainerikoksen edistäminen on RL 50:4 huumausainerikoksen edistämisen törkeämpänä kvalifioitu tekemuoto (Toivanen 2019). Välineiden, tarvikkeiden, aineiden ja rahan osalta tulkinnassa voidaan hyödyntää perusmuotoisen RL 50:4 mukaisen edistämisen tulkintaa. Törkeän huumausainerikoksen edistämisestä tekee sen, jos henkilö edistää laajamittaista huumausainerikosta erityisesti osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. Ryhmän tulee olla järjestäytynyt nimenomaan huumausainerikollisuutta varten, eli määritelmä on rajatumpi kuin monissa muissa rikoslain pykälissä, joissa rikollisryhmään kuulumisen katsotaan ankaroittavaksi perusteeksi. (Toivanen 2019; Puhakainen 2021.) Teon tulee olla myös kokonaisuutena arvioiden törkeä, mikä arvioidaan käytännössä tekotavan ja tavoitellun rikoshiödyn määrän kautta (Toppinen & Westerberg 2020). Lisäksi törkeä huumausainerikoksen edistäminen on kriminalisoitu vain, jos edistämisen kohteena on joko erittäin vaarallisen tai suuren huumausainemäärän valmistus, viljely, maahantuonti sekä -vientä, tai vaihtoehtoisesti edistämällä tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä (Toivanen 2019; Puhakainen 2021). Huomattavalle taloudelliselle hyödyille ei ole lain esitöissä määritelty mitään tiettyä summaa, vaan tämä arvioidaan tapauskohtaisesti. Vuosien 2015 ja 2019 välillä törkeästä huumausainerikoksen edistämisestä ei annettu yhtäkään tuomiota. (Puhakainen 2021.) Kyse on siis erittäin harvinaisesta rikosnimikkeestä.

3 TUTKIMUSALUE

3.1 Forssan poliisiasema

Forssan poliisiasema on yksi Hämeen poliisilaitoksen poliisiasemista. Hämeen poliisilaitos operoi Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnissa 21 kunnan alueella. Hämeen poliisilaitoksen alueella on useita liikenteellisesti vilkkaita paikkoja, kuten Riihimäki, Hämeenlinna ja Lahti, ja alueen tiestö on myös matkailijoiden suosimaa. Hämeen poliisilaitoksen pääpoliisiasema sijaitsee Lahdessa. Muut poliisiasemat sijaitsevat Hämeenlinnassa, Riihimäellä, Heinolassa, Forssassa ja Orimattilassa. (Poliisi.fi 2022b.)

Kuva 1. Hämeen poliisilaitoksen alue (Poliisi.fi 2022b).

Koko Hämeen poliisilaitoksen alueella asuu noin 384.000 asukasta (Poliisi.fi 2022b), joista noin 16 800 asuu Forssassa (31.12.2020). Forssan väestöennuste on laskeva. (Forssa.fi 2022.) Forssan poliisiaseman alueeseen kuuluvat Forssan kaupungin lisäksi Jokioisten, Humppilan, Tammelan ja Ypäjän kunnat.

Hämeen poliisilaitos huolehtii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, poliisin hälytyspalveluista, rikosten ennalta estämisestä, selvittämisestä, tutkinnasta ja syyteharkintaan saattamisesta, poliisin lupahallinnosta sekä muista paikallispoliisille kuuluvista tehtävistä toimialueellaan. Hämeen poliisilaitoksella työskentelee yhteensä noin 500 henkilöä erilaisissa tehtävissä. (Poliisi.fi 2022c.)

Forssan poliisiasema sijaitsee Hämeen poliisilaitoksen alueen näkökulmasta aivan alueen läntisessä reunassa. Tarkemmin Forssaa tarkastellessa taas poliisiasema sijaitsee keskustasta hieman luoteeseen, Pilvenmäen teollisuusalueella vanhassa Parman pääkonttorissa. Poliisiasemalla palvellaan liittyen lupapalveluihin, poliisipäivystykseen tai rikosilmoituksiin. Lupapalveluihin kuuluu Forssassa muun muassa ajo-oikeuden luvat, kadonneet asiakirjat, passit ja henkilökortit, arpajaiset sekä rahan-keräykset, löytötavarat, yksityisen turvallisuusalan, aseet, yleisötilaisuudet sekä muut luvat ja ilmoitukset. Forssan poliisiasemalla toimii oma perustutkinnan tutkintaryhmänsä. Forssan poliisiaseman alueella toimii myös koko Hämeen alueen kenttävalvonnasta vastaava kenttävalvontaryhmä. Sähköisessä asiointipalvelussa saa vireille muun muassa henkilökortti- ja passihakemukset, turva-alkanluvut ja yleisötilaisuusilmoitukset. (Poliisi.fi 2022d.)

4 TYÖVAIHEIDEN JA MENETELMIEN KUVAUS

Tämä tutkimus on yhdistelmä laadullista, eli kvalitatiivista, ja määrällistä, eli kvantitatiivista, tutkimusta. Tutkimuksessa hyödynnettiin poliisin tilastoimia huumausainerikoksia Forssan poliisiaseman alueelta. Tarkoituksena oli selvittää, kuinka huumausainerikollisuus on kehittynyt vuosina 2017–2021 Forssan poliisiaseman alueella. Lisäksi tutkimuksessa tarkasteltiin Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2018 ja 2019 tehtyjen huumausainevalvontaiskujen tuloksellisuutta, sekä pohdittiin tarvetta vastaaville valvontaiskuille tulevaisuudessa. Tilastoja analysoitiin vuosittaisten muutosten osalta, joiden perusteella tehtäviä johtopäätöksiä täydennettiin haastattelututkimuksen avulla. Tarkoituksena oli tarkastella, tukeeko haastattelu tilastotietoja ja toisinpäin.

Haastateltavaksi asiantuntijaksi valittiin huumausainerikosten tutkimuksen parissa useita vuosia työskennellyt henkilö, joka osasi kokemuksensa perusteella vastata Forssan poliisiaseman alueen huumausainerikoksiin liittyviin kysymyksiin. Haastattelun avulla pohdittiin syitä mahdollisiin määrällisiin muutoksiin. Haastattelun avulla myös tarkasteltiin, onko avainroolissa toimivan asiantuntijan kokemukset huumausainerikosten tilastoja tukeva, eli onko huumausainerikosten tutkinnan parissa työskentelevällä tilastojen muutoksia mukaileva kokemus.

4.1 Hyödynnetyt aineistot

Tutkimuksessa käytettäviä tilastotietoja varten tuli tehdä tutkimuslupahakemus Poliisiammattikorkeakoululle. Tutkimuksessa annettiin lupa hyödyntää poliisin valtakunnallista tulostietojärjestelmää nimeltä PolStat. Kyseessä on avoimesti saatavilla olevaa tilastotietoa ja raportteja poliisin toiminnasta, jota ylläpidetään poliisihallituksen toimesta. PolStat sisältää tietoa monista eri tietojärjestelmistä, ja se on tarkoitettu niin poliisin omaan käyttöön kuin myös ulkopuolisille tiedon tarvitsijoille. (Tuovi 2022.) Poliisihallituksen poliisitoimintayksikön analyysitoimintojen vastuualue tuottaa tilastojen lisäksi myös rikollisuuteen keskittyviä toimintaympäristöanalyysijä. Analyysistä osa on vain poliisin käyttöön tarkoitettuja, mutta laajemmat julkiset analyysit julkaistaan verkkosivuilla kaikkien saataville. Kaikista poliisille ilmoitetuista rikoksista sekä poliisin hälytystehtävistä, toimintavalmiusajasta ja palvelukykyajasta julkaistaan kuukausittain tilastot, jotka ovat tarkasteltavissa valtakunnallisesti, poliisilaitoskohtaisesti sekä kuntatasolla. (Poliisi.fi 2022e.)

Tätä tutkimusta varten hyödynnettiin PolStat:n tilastoa nimeltä ”Poliisin tietoon tulleet rikokset rikosryhmittäin ja -nimikkeittäin poliisilaitoksittain”, josta kerättiin tiedot kaikista poliisin tietoon tulleista huumausainerikoksista Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021. Kaikkien huumausainerikosten määrän lisäksi tilastoista kerättiin eri huumausainerikosten määrät. Tilastotietojen keräämisellä pyrittiin selvittämään huumausainerikosten kehitystä Forssan poliisiaseman alueella vuosien 2017–

2021 aikana sekä selvittämään kuinka alueella toteutetut vuosien 2018 ja 2019 huumausainevalvonnat näkyvät tilastoissa. Tulokset esitetään havainnollistettuina kaavioina ja taulukoina kappaleessa 5.

Tilastot ja sitä myötä myös tutkimuksen tulokset sisältävät ainoastaan poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset, joten ne eivät kerro absoluuttista numeerista totuutta huumausainerikollisuuden määrästä. Tutkimuksessa ei kuitenkaan oteta kantaa tai pohdita piilorikollisuuden osuutta huumausainerikosten osalta. Piilorikollisuutta esiintyy joka vuosi ja sen määrää on hankala arvioida. Tutkimus rajataan käsittelemään ainoastaan poliisin tietoon tulleita tapauksia, jotta vertailemalla tilastoituja vuosittaisia eri huumausainerikosten määriä saadaan selville mahdolliset muutokset.

4.2 Haastattelu

Tutkimuksen oleellisena osana toimi puolistrukturoitu haastattelu, joka toisi tilastojen ohella lisää tietoa Forssan poliisiaseman alueen huumausainerikoksista. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat valmiiksi mietittyjä, mutta valmiit vastausvaihtoehdot puuttuvat (Spoken 2017). Haastateltavaksi valittiin Hämeen poliisilaitoksen Forssan poliisiaseman tutkinnanjohtaja komisario Tomi Repo, koska hänellä on erittäin hyvät valmiudet ja tiedot vastata tämän tutkimuksen aihepiirin kysymyksiin. Kenttävalvonnassa törmätään usein huumausainekauppaan ja ryhmän ammattilaisilla on hyvä näkemys alueen huumausainerikoksista, mutta tutkinnan puolella ja erityisesti tutkinnanjohtajalla on laaja käsitys kokonaisuudesta. Haastattelun tarkoituksena oli asiantuntevan kokemustiedon saaminen, sillä kaikkea ei voi tulkita yksin numeroista ja tilastoista. Haastattelututkimuksen avulla saatiinkin lisätietoa ja laajuutta tilastojen perusteella tehdyn analyysin tueksi.

Haastattelututkimukseen haettiin tutkimuslupa Poliisiammattikorkeakoululta, ja se myös annettiin. Haastattelu toteutettiin laatimalla kysymyslista, jossa oli sekä määrällisiä, hyvin täsmällisiä kysymyksiä, että laadullisia laajempia ja vaikeammin määriteltäviä kysymyksiä. Haastateltava sai haastattelukysymykset sähköpostilla jo hyvissä ajoin etukäteen nähtäville, jotta haastateltava pystyi halutessaan valmistautumaan ja pohtimaan vastauksiaan. Sähköpostilla toimitettiin haastateltavalle myös saatekirje, jossa kerrottiin tutkimuksen sisällöstä ja tarkoituksesta. Itse haastattelu käytiin kuitenkin kasvokkain. Haastattelun pohjalta tehty analyysi lähetettiin haastateltavalle nähtäväksi ja hänelle annettiin mahdollisuus kommentoida antamiensa vastausten pohjalta laadittua tekstiä mahdollisten korjausten ja muutosten varalta.

5 TULOKSET

Tässä kappaleessa esitellään opinnäytetyön tulokset tilastojen ja suoritettujen haastattelujen avulla. Tilastojen osalta keskitytään Forssan poliisiaseman alueen huumausainerikosten määrän kehittymiseen vuosina 2017–2021. Samalla tarkastellaan vastaavien rikosten tilastoja koko Suomen alueelta

samalta aikaväliltä ja suoritetaan vertailua, vastaavatko nämä tilastot toisiaan. Eli kuinka huumausainerikosten määrän kehittyminen Forssan poliisiaseman alueella vertautuu huumausainerikosten määrä kehittymiseen koko Suomen alueella vuosina 2017–2021.

Tulokset-kappaleessa huumausainerikoksella tarkoitetaan yhteisnimityksellä kaikkia tämän opinnäytetyön kohdissa 2.3.1–2.3.6 mainittuja rikoksia eli huumausainerikosta, huumausainerikoksen valmistelua, huumausainerikoksen edistämistä, huumausaineen käyttörrikosta, törkeää huumausainerikosta ja törkeää huumausainerikoksen edistämistä. Tulokset-kappaleessa perusmuotoisella huumausainerikoksella tarkoitetaan tämän opinnäytetyön kohdassa 2.3.1 kuvattua huumausainerikosta.

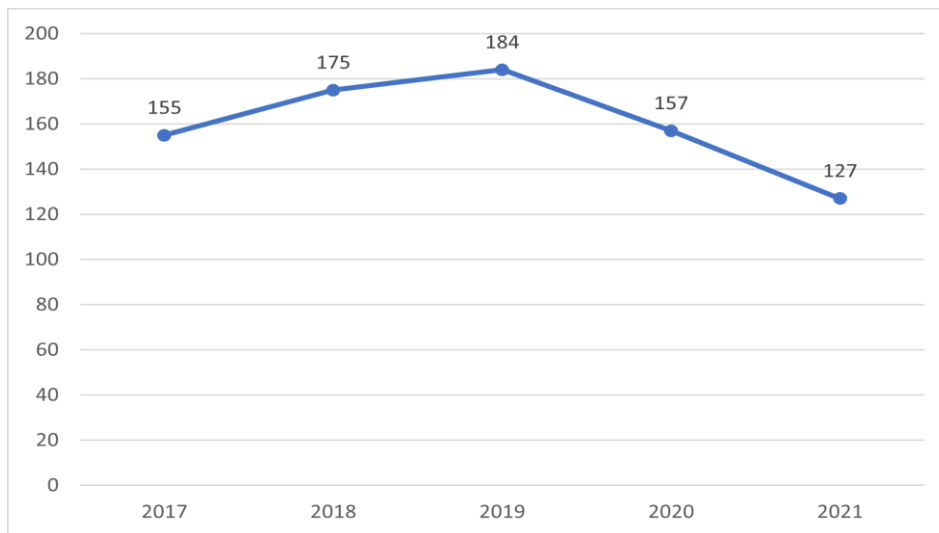
Tilastot on kerätty poliisin tulostietojärjestelmästä PolStat:sta saatavilla olevista tilastotiedoista. Näissä tilastotiedoissa on poliisille ilmoitetut rikokset. Ilmoitetuilla rikoksilla tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä poliisin tietoon tulleita rikoksia. Poliisin tietoon tulleista rikoksista on tärkeää tehdä selväksi, että niillä tarkoitetaan poliisin tietojärjestelmiin kirjattuja rikosilmoituksia, eli ne eivät kerro mahdollisista tuomioista, vaan kyseessä on poliisin epäillyt rikokset.

5.1 Tilastoidut huumausainerikokset 2017–2021

Tämän opinnäytetyön tuloksien tilastoinneissa on laskettu mukaan poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset Forssan poliisiaseman alueella. Tilastot eivät kerro mahdollisen piilorikollisuuden osuudesta huumausainerikoksiin tai ota kantaa millään tavoin rikosten tekijöihin. Tilastot eivät myöskään käsittele millään tavoin rikoksissa esiintyviä eri huumausaineita. Tilastoinneissa keskitytään aikavälille 2017–2021, ja PolStat:n tilastoista nimeltä ”Poliisin tietoon tulleet rikokset rikosryhmittäin ja -nimikkeittäin poliisilaitoksittain” löytyy kaupungeittain ja kunnittain eri rikosten vuosittaiset lukumäärät vuosilta 2017–2021. Tämän opinnäytetyön tilastoinneissa tarkastellaan Forssan poliisiaseman alueen eli Forssan kaupungin, Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kuntien yhteenlaskettuja kaikkien huumausainerikosten lukumääriä. Vertailuna esitellään tilastot samalta aikaväliltä ja samojen rikosten osalta koko Suomen alueella.

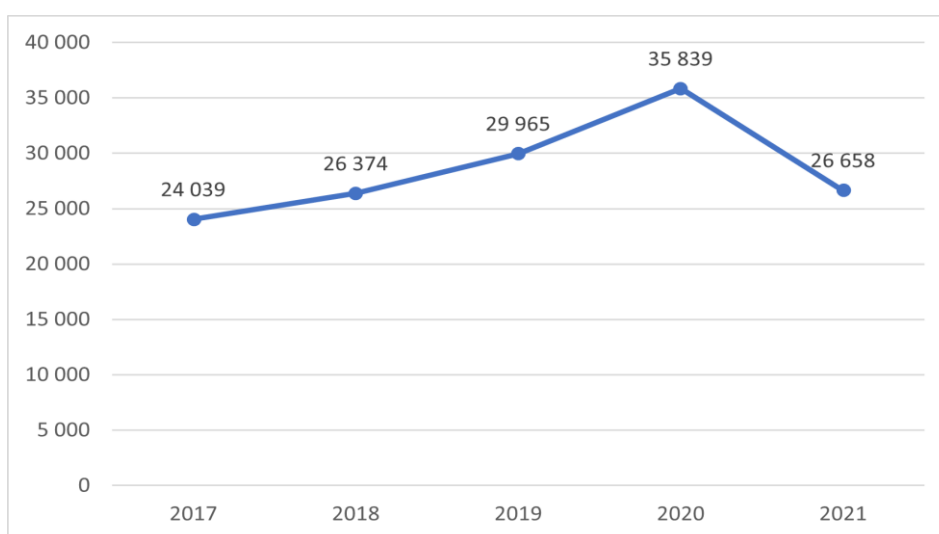
Forssan poliisiaseman alueella on vuosina 2017–2021 tullut poliisin tietoon huumausaineen käyttörrikoksia, huumausainerikoksia ja törkeitä huumausainerikoksia. Sen sijaan huumausainerikoksen valmistelua, huumausainerikoksen edistämistä ja törkeätä huumausainerikoksen edistämistä ei ole tullut poliisin tietoon Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021. (Poliisi.fi 2022e). Eikä näin ollen näitä kolmea rikosta käsitellä tämän opinnäytetyön tuloksissa Forssan poliisiaseman alueen osalta. Koko Suomen huumausainerikosten kokonaismäärien tilastoinneissa on mukana myös huumausainerikosten valmistelu, huumausainerikoksen edistäminen ja törkeä huumausainerikos. Näiden kolmen rikoksen kokonaismäärät vuositasolla 6–26 kpl ovat sen verran pieniä (Poliisi.fi 2022e), että niiden vaikutus koko Suomen alueen huumausainerikosten kokonaismäärään on todella pieni.

Kaikkien poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten yhteenlasketun määrän osalta Forssan poliisi-aseman alueella aikavälillä 2017–2021 on havaittavissa kolmen ensimmäisen vuoden aikana nousua. Vuonna 2017 huumausainerikoksia oli 155, vuonna 2018 175 ja vuonna 2019 yhteensä 184 kappaletta. Tämän jälkeen kokonaismäärä on lähtenyt laskuun, vuonna 2020 yhteensä 157 ja vuonna 2021 127 kappaletta (kaavio 1). (Poliisi.fi 2022e.)

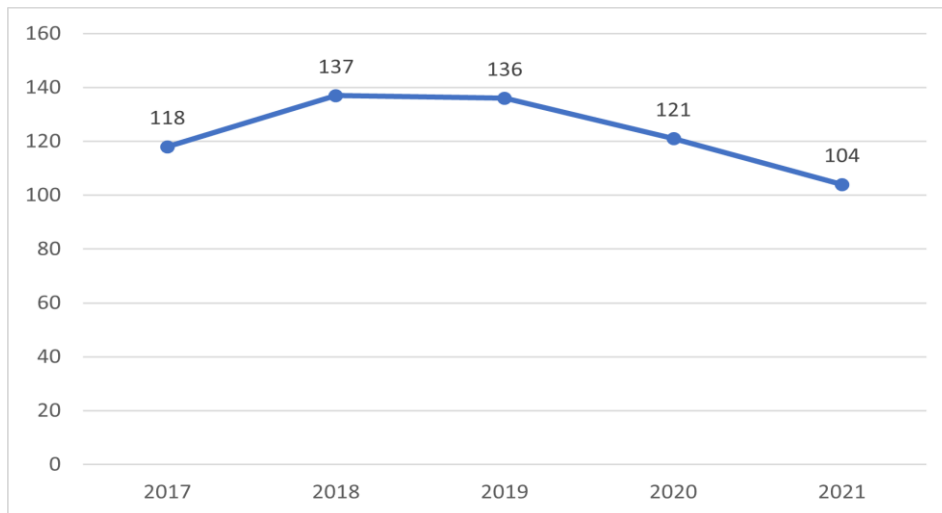
Kaavio 1. Poliisin tietoon tulleiden kaikkien huumausainerikosten vuotuinen kokonaismäärä vuosina 2017–2021 Forssan poliisi-aseman alueella (Poliisi.fi 2022e).

Koko Suomen osalta tämä sama tilasto on ollut myös nouseva vuodesta 2017 vuoteen 2019 asti. Sen jälkeen erona Forssan poliisi-aseman kaikkien huumausainerikosten määrän kehittymiseen, koko Suomen alueella tämä määrä on kasvanut vielä vuonna 2020 ennen kuin 2021 määrä on selvästi laskenut vuoden 2018 määrän tasolle (kaavio 2).

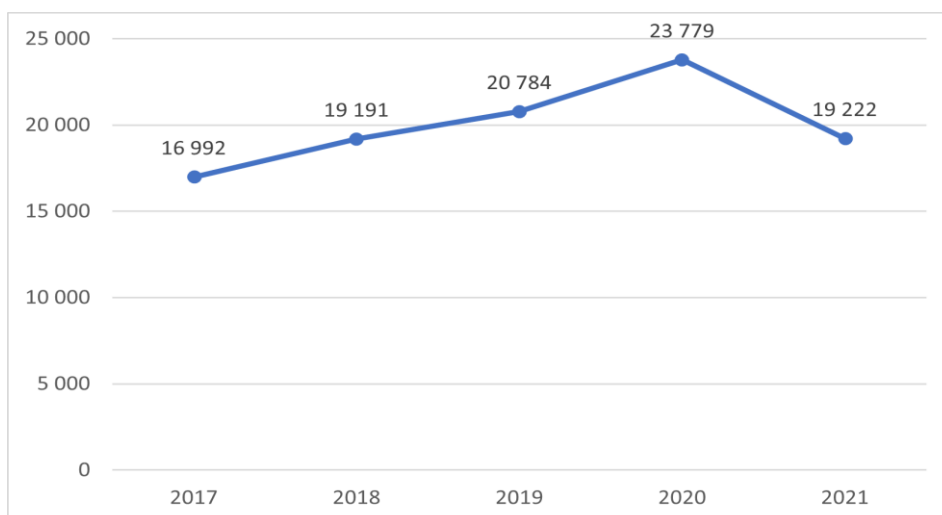
Kaavio 2. Poliisin tietoon tulleiden kaikkien huumausainerikosten vuotuinen kokonaismäärä vuosina 2017–2021 koko Suomen alueella (Poliisi.fi 2022e).

Tilastoja tarkastellessa on tärkeää ottaa huomioon, että huumausaineen käyttör rikoksia on selkeästi suurin osa 74–82 % vuositasolla Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021 poliisin tietoon tulleista kaikista huumausainerikoksista. Näin ollen kaikkien huumausainerikosten määrällinen kehitys vuosina 2017–2021 vastaa hyvin huumausaineen käyttör ikosten määrän kehitystä. Vuodesta 2017 määrällinen kehitys on ollut nousevaa vuoteen 2019 asti. Tämän jälkeen vuosina 2020 ja 2021 huumausaineen käyttör ikosten määrä on ollut laskussa (kaavio 3). (Poliisi.fi 2022e.)

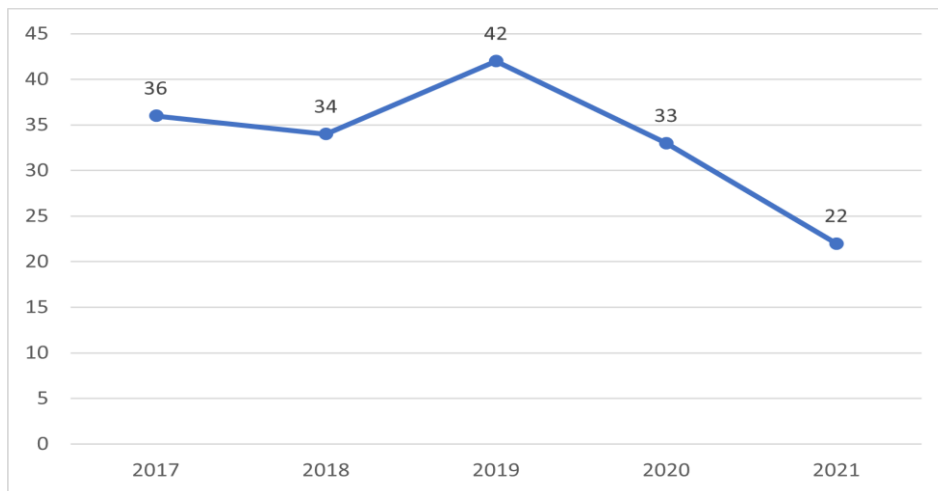
Kaavio 3. Poliisin tietoon tulleiden huumausaineen käyttör ikosten vuotuinen määrä vuosina 2017–2021 Forssan poliisiaseman alueella (Poliisi.fi 2022e).

Koko Suomen osalta huumausaineen käyttör ikosten määrän kehittyminen noudattaa myös huumausainerikosten kokonaismäärän kehittymistä. Koko Suomen alueella huumausaineen käyttör ikosten osuus kaikista huumausainerikoksista on suuri, vuositasolla noin 66–73 % vuosien 2017–2021 aikana. Vuodesta 2017 huumausaineen käyttör ikosten määrä on ollut nouseva vuodesta 2017 vuoteen 2020 asti. Vuoden 2021 määrä on pudonnut 2018 vuoden tasolle (kaavio 4). (Poliisi.fi 2022e.)

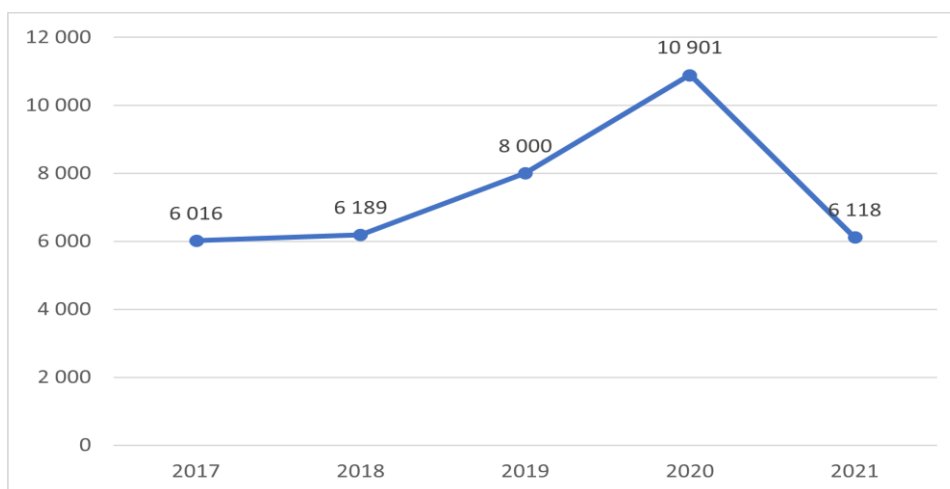
Kaavio 4. Poliisin tietoon tulleiden huumausaineen käyttör ikosten vuotuinen määrä vuosina 2017–2021 koko Suomen alueella (Poliisi.fi 2022e).

Perusmuotoisia huumausainerikoksia Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021 on tullut poliisiin tietoon noin 17–23 % huumausainerikosten kokonaismäärästä. Perusmuotoisten huumausainerikosten määrät ovat pysyneet suurin piirtein samalla tasolla vuosina 2017–2020, määrien ollessa 33–42 kappaletta. Vuonna 2021 määrä on kuitenkin laskenut matalammalle 22 kappaleeseen (kaavio 5). (Poliisi.fi 2022e.)

Kaavio 5. Poliisin tietoon tulleiden perusmuotoisten huumausainerikosten vuotuiset määrät vuosina 2017–2021 Forssan poliisiaseman alueella (Poliisi.fi 2022e).

Kun samaa tarkastellaan koko Suomen alueella, voidaan todeta perusmuotoisten huumausainerikosten osuudeksi vuosina 2017–2021 23–30 % kaikkien huumausainerikosten kokonaismäärästä. Eli suhteessa kaikkien huumausainerikosten kokonaismääriin koko Suomessa poliisiin tietoon tulee enemmän perusmuotoisia huumausainerikoksia kuin Forssan poliisiaseman alueella. Koko Suomen aluetta tarkastellessa perusmuotoisten huumausainerikosten määrien kehittyminen on ollut nouseva vuodesta 2017 vuoteen 2020 saakka. Vuonna 2021 määrä on laskenut edellisvuodesta 2017–2018 vuosien tasolle (kaavio 6). (Poliisi.fi 2022e.)

Kaavio 6: Poliisin tietoon tulleiden perusmuotoisten huumausainerikosten vuotuiset määrät vuosina 2017–2021 koko Suomen alueella (Poliisi.fi 2022e).

Forssan poliisiaseman alueella on tullut poliisin tietoon vuosina 2017–2021 pieniä määriä törkeitä huumausainerikoksia. Tällä aikavälillä pienin määrä on yksi ja suurin määrä kuusi kappaletta. Mutta tämänkin rikoksen osalta määrän kehittyminen on hyvin samansuuntainen kuin edellä mainittujen rikosten ja kokonaismäärän osalta. Vuodesta 2017 vuoteen 2019 määrä on noussut yhdestä kappaaleesta kuuteen kappaaleeseen, jonka jälkeen määrä on tippunut ja vuonna 2021 on poliisin tietoon tullut yksi törkeä huumausainerikos (taulukko 2). (Poliisi.fi 2022e.)

Vertailuna taulukkoon 2 on lisätty myös koko Suomen alueella poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset vuosina 2017–2021. Suurta vertailua näiden osalta ei kannata tehdä, sillä määrät Forssan poliisiaseman alueella tämän rikoksen kohdalla ovat pieniä. Prosentuaalisesti Forssan poliisiaseman alueella törkeiden huumausainerikosten osuus kaikista huumausainerikoksista on kolme prosenttia tai alle. Koko Suomen alueella vastaavat prosenttiluvut ovat 3–5 %. Koko Suomen alueella törkeiden huumausainerikosten osalta ei merkittävää muutosta ole tapahtunut 2017–2020. Mutta isoimpana eron Forssan poliisiaseman alueeseen vuonna 2021 on poliisin tietoon tullut suurin määrä kyseistä rikosta koko Suomen alueella 1310 kappaletta (taulukko 2). (Poliisi.fi 2022e.)

Taulukko 2. Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset Forssan poliisiaseman ja koko Suomen alueella vuosina 2017–2021. (Poliisi.fi 2022e.)

Törkeä huumausainerikos	2017	2018	2019	2020	2021
Forssan poliisiaseman alue	1	4	6	3	1
Koko Suomen alue	1007	972	1161	1143	1310

5.2 Haastattelututkimus

Haastateltavalle Forssan poliisiaseman tutkinnanjohtaja komisario Tomi Revolle toimitettiin liitteen 1 mukaiset haastattelukysymykset etukäteen sähköpostilla, jotta hän pystyi valmistautumaan haastatteluun. Itse haastattelu suoritettiin kasvokkain Forssan poliisiasemalla maaliskuun 2022 alkupuolella. Haastattelu kesti kaikkiaan noin tunnin. Tässä kappaleessa avataan kysymyksiin saatuja vastauksia, sekä analysoidaan niiden merkitystä.

Huumausainerikoksista pidetään tarkkoja tilastoja Forssan poliisiaseman alueella. Ennen tarkempia tilastointeja vuotta 2017, joita siitä lähtien on suoritettu 3–4 kertaa vuodessa, huumausainerikosten määrä kasvoi. Tämä kasvu oli osaltaan syynä siihen, että huumausainerikoksia alettiin tilastoimaan alueella tarkemmin. Revon mukaan tässä ainakin yhtenä selkeänä syynä on päihteiden käytön muuttuminen nuorten keskuudessa. Mietojen huumeiden, etenkin kannabiksen, käyttö nuorten keskuudessa on lisääntynyt, ja tällainen on enenevässä määrin hyväksyttävää nuorten mielestä.

Haastattelun perusteella Forssan poliisiaseman alueella asuu jo paljon iäkkäämpää väestöä, jotka eivät välttämättä ole huumausainerikoksen tekijöitä, vaan pikemminkin rikosten kohteina olevia. Alueella asuu paljon vähävaraisia ihmisiä. Nuorten määrä alueella on laskusuunnassa. Tämä osaltaan voi selittää, että huumausainerikollisuuden määrä ei ole välttämättä seuraavien vuosien aikana nousussa. Alueen sijainti on huumeiden käyttäjien kannalta hyvä, sillä etäisyydet suuriin kaupunkeihin (pääkaupunkiseutu, Tampere ja Turku) ovat kaikkiin noin 100 kilometriä. Eli huumausaineiden saataavuus alueella on kohtuu helppoa.

Repo kertoi, että Forssan poliisiaseman alue ei eroa muusta Suomesta paljoa siitä, miten huumausainerikoksia tulee poliisin tietoon. Huumausainerikoksia tulee esille mm. liikennetehtävien yhteydessä, joissa voi tulla huumausainerikosepäily, josta voidaan päästä suorittamaan paikanetsintää ja kotietsintää. Lisäksi poliisi saa tietoon huumausainerikoksia erilaisissa suunnitelluissa huumausainevalvontaiskuissa, kansalaisten vihjetietojen perusteella ja näkyvällä valvonnalla. Moniin omaisuusrikoksiin ja petosrikoksiin liittyy huumausainerikollisuus jollakin tavalla, esim. näin pyritään hankkimaan varallisuutta huumausaineisiin.

Kahtena edellisenä vuotena 2020 ja 2021 poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset ovat hieman olleet laskussa Forssan poliisiaseman alueella, mutta Revon mukaan tähän saattaa vaikuttaa se, että korona-aikana poliisin suorittamaa valvontaa ei olla päästy suorittamaan normaalilla tavalla. Revon näkemys on se, että huumausainerikollisuus ei ole kuitenkaan laskusuunnassa, vaikkei niitä olekaan tullut poliisin tietoon.

Haastattelussa selvisi, että Forssan poliisiaseman alueella esiintyy huumausainerikoksista eniten huumausaineen käyttörikoksia. Näitä tulee tietoon niin, että yksittäisellä henkilöllä on vähäinen määrä huumausainetta hallussa omaa käyttöä varten tai liikennevalvonnan yhteydessä selviää, että henkilöllä on huumausainetta tai huumaavaa lääkeainetta veressä. Huumausaineen käyttörikoksissa on ollut nousua vuodesta 2017 vuoteen 2019, jonka jälkeen määrät ovat olleet laskussa. Tähän laskuun Repo mainitsee syyksi korona-ajan vaikutuksen. Tärkeänä asian huumausainerikoksiin liittyen Repo mainitsee, että usein huumausainerikoksiin liittyy oheisrikoksia ja huumausainerikollisuus on ns. piilorikollisuutta.

Perusmuotoisten huumausainerikosten määrä on pysynyt suunnilleen samoissa määrissä viimeisen viiden vuoden aikana. Vaikka määrät hieman ovat laskeneetkin vuosina 2020 ja 2021, ei se isossa kuvassa Revon mukaan tarkoita, että näitä rikoksia tehtäisiin vähemmän. Revon mukaan perusmuotoisissa huumausainerikoksissa huumausaineen viljely on noussut 2017–2021 välisenä aikana Forssan poliisiaseman alueella. Repo mainitsee 2017–2021 välisen ajan Forssan poliisiasemalla kohtuu tasaiseksi viiden vuoden jaksoksi perusmuotoisten huumausainerikosten määrän kehittymisen suhteen.

Haastattelun mukaan Forssan poliisiaseman alueella esiintyy vuositasolla ihan yksittäisiä törkeitä huumausainerikoksia. Se on tavanomaista Forssan poliisiaseman alueella, eikä 2017–2021 välisenä aikana mikään vuosi tee tässä poikkeusta.

Forssan poliisiaseman alueella on suoritettu ennalta suunniteltuja huumausainevalvontaiskuja vuosina 2018 ja 2019. Niissä tehtiin yhteistyötä oman Hämeen poliisilaitoksen naapuripoliisilaitosten kanssa. Vuonna 2018 valvontaisku suoritettiin yhteistyössä Lounais-Suomen poliisilaitoksen kanssa ja vuonna 2019 Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa. Vuonna 2018 tammikuussa suoritettu huumausainevalvontaisku oli ajankohtaan nähden tuloksellisesti jopa yllättävän hyvä. Valvontaiskuja ei ollut suoritettu alueella pitkään aikaan, jolloin huumausaineiden käyttäjille tuli yllätyksenä tällainen poliisin laajamittainen valvontaisku. Revon mukaan nämä huumausainevalvontaiskut varmasti näkyvät vuosittaisissa tilastoissa, eikä rikokset olisi tulleet ilman valvontaiskuja poliisin tietoon. Huumausainerikollisuus on piilorikollisuutta, joten se pääsääntöisesti vaatii tehokasta valvontaa.

Repo kertoi, että huumausainevalvontaiskut ovat silloin tällöin hyviä, mutta arkitoiminnassa normaali poliisipartioiden valvonta poliisin valvonta- ja hälytystoiminnan sektorilla on tehokkainta huumausainevalvontaa. Eli ettei huumausainerikosten paljastamisessa olla pelkästään valvontaiskujen varassa. Revon mukaan huumausainevalvontaiskuja tulisi suorittaa myös tulevaisuudessa, mutta enemmän oman alueen poliisilaitoksen eli Hämeen poliisilaitoksen kenttävalvontaryhmää hyväksi käyttäen ja oman laitoksen poliiseja enemmän hyödyntäen. Repo muistutti, että huumausainevalvontaiskuja tehdessä on tärkeää muistaa myös tutkinnan sujuvuus, kun poliisin tietoon tulee huumausainerikoksia. Haastattelun loppuksi Repo kertoi, että huumausainerikollisuuden paljastaminen on resurssikysymys. Kun huumausainerikollisuus on täysin piilorikollisuutta ja Forssan poliisiaseman alueella poliisipartioita on vähän ja suurin osa poliisipartioiden ajasta menee pelkästään hälytystehtävien hoitamiseen, ei huumausainerikollisuuden tai muun piilorikollisuuden valvontaan jää aikaa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Forssan poliisiaseman alueella on vuosien 2017–2021 aikana tullut poliisin tietoon huumausainerikoksista huumausaineen käyttörikoksia, perusmuotoisia huumausainerikoksia sekä törkeitä huumausainerikoksia. Sen sijaan huumausainerikoksen valmistelua, huumausainerikoksen edistämistä ja törkeää huumausainerikoksen edistämistä ei Forssan poliisiaseman alueella ole tullut poliisin tietoon kyseisellä aikavälillä. Tämä ei ole kovin yllättävää, sillä edes koko Suomen tasolla näitä rikoksia ei juurikaan esiinny. Tähän taas vaikuttaa pitkälti se, että näiden rikosten paljastaminen ei ole kovin tavanomaista. Lisäksi perusmuotoisen huumausainerikoksen kvalifiointiperusteet kulkevat myös käsi kädessä näiden kolmen rikoksen kanssa, jolloin merkintätavasta riippuen varsin helposti poliisin tietojärjestelmiin merkitään perusmuotoinen huumausainerikos, vaikkakin rikos täyttäisikin jonkun näistä kolmen rikoksen määritelmän. Tietysti lopullisen tuomion antaa tuomioistuin, jolloin poliisin ilmoittama rikosnimike voi muuttua.

Huumausaineen käyttörikosten määrä kaikista poliisin tietoon tulleista huumausainerikoksista on Forssan poliisiaseman alueella ollut vuosittain 2017–2021 74–82 %. Perusmuotoisten huumausainerikosten osuus on samalla aikavälillä ollut prosenttimäärissä 17–23 %. Törkeiden huumausainerikosten osuus on tästä loput, mikä tarkoittaa Forssan poliisiasemalla alueella 1–6 törkeää huumausainerikosta vuodessa.

Suoritetun tilastoinnin ja haastattelun avulla voidaan todeta, että huumausainerikoksista lievimpään, eli huumausaineen käyttörikokseen, syyllystytään eniten. Suoritetun haastattelun avulla voidaan päätellä, että kun poliisin resurssit ovat pienet, ei aikaa jää piilorikollisuuden paljastamiseen, vaan suurin osa valvonta- ja hälytystoiminnan sektorin poliisipartioiden työajasta Forssan poliisiaseman alueella menee hälytystehtävien hoitamiseen. Kun verrataan prosenttilukuja Forssan poliisiaseman alueella ja koko Suomen alueella, huomataan, että sekä perusmuotoisten huumausainerikosten että törkeiden huumausainerikosten osuus kaikista huumausainerikoksista on suhteessa hieman suurempi koko Suomen alueella. Perusmuotoisten huumausainerikosten ja törkeiden huumausainerikosten paljastaminen vaatii enemmän työtä eli toisin sanoen resurssien kohdentamista huumausainerikollisuuden pariin. Toki koko Suomen alueella on hyvä ottaa huomioon mm. keskusrikospoliisin ja Tullin paljastamia laajamittaisempia huumausainerikoskokonaisuuksia, joiden vaikutus koko Suomen tilastointiin saattaa näkyä kohottavana tekijänä perusmuotoisten ja törkeiden huumausainerikosten määrien osalta.

Poliisin suorittamat huumausainevalvontaiskut Forssan poliisiaseman alueella suoritettiin vuosina 2018 ja 2019. Kun tarkastellaan tulokset-kappaleen tilastoja poliisin tietoon tulleista huumausainerikoksista Forssan poliisiaseman alueella vuosilta 2017–2021, voidaan todeta, että vuosina 2018 ja 2019 on poliisin tietoon tullut eniten huumausainerikoksia. Lisäksi huumausaineen käyttörikosten määrä on näinä vuosina ollut korkein tutkimusaikavälillä. Perusmuotoisten huumausainerikosten määrässä ei ole suurta eroa vuosien 2018 ja 2019 aikana verrattuna muihin tutkimusvälin vuosiin, mutta niitäkin on silti tullut eniten poliisin tietoon vuonna 2019. Myös törkeiden huumausainerikosten osalta juuri vuosina 2018 ja 2019 määrät ovat suurimmat. Täten tilastot tukevat sitä päätelmää, että vuosina, jolloin huumausainevalvontaiskut suoritettiin, tuli poliisin tietoon enemmän huumausainerikoksia Forssan poliisiaseman alueella kuin yleensä. Kerättyjen tilastojen perusteella voidaankin todeta, että suoritetut huumausainevalvontaiskut näkyvät suoraan poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten vuotuisissa tilastoissa nostattavana tekijänä. Tätä tukee haastattelussa esille tullut tieto, että ilman näitä huumausainevalvontaiskuja kyseessä olleet rikokset eivät olisi tulleet poliisin tietoon.

Kun tarkastellaan kokonaisuudessaan poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrän kehittymistä Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021, huomataan, että aikavälin kolme ensimmäistä vuotta, eli 2017, 2018 ja 2019, huumausainerikosten määrät ovat olleet kasvussa. Tämä

pätee niin huumausainerikosten kokonaismääriin kuin törkeisiin huumausainerikoksiin. Perusmuotoisten huumausainerikosten osalta määrissä ei muuten ole vuosittain ollut merkittävää muutosta, mutta vuosi 2021 erottuu joukosta alhaisimman rikosmäärän myötä. Vuonna 2021 poliisin tietoon on tullut vain 22 perusmuotoista huumausainerikosta, kun 2017–2020 määrät ovat olleet 33–42.

Vuoden 2019 jälkeen, eli vuosina 2020 ja 2021, poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrät ovat Forssan poliisiaseman alueella laskeneet. Laskua on ollut sen verran, että vuoden 2020 määrät ovat suurin piirtein samoissa kuin vuoden 2017 määrät, ja vuonna 2021 on poliisin tietoon tullut näistä viidestä vuodesta vähiten huumausainerikoksia. Tähän on todennäköisesti vaikuttanut korona-aika, joka haastattelunkin perusteella oli yksi isoimmista tekijöistä, joka on vaikuttanut poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrän laskuun vuosina 2020 ja 2021. Huumausainerikosvalvontaa ei ole päästy suorittamaan samalla volyyymilla kuin ennen korona-aikaa. Esimerkiksi massapuhallutukset ja sitä kautta suoritettut huumausaineen pikatestit ovat olleet korona-aikana vähäisiä. Toisena määriin vaikuttavana tekijänä on vuosina 2018 ja 2019 suoritettut huumausainevalvontaiskut, jotka ovat nostaneet näinä vuosina poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määriä. Tätä tukee haastattelussa saadut tiedot.

Kun suoritetaan vertailua koko Suomea alueesta Forssan poliisiaseman alueeseen, on poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten kehittyminen ollut samanlaista vuosina 2017–2021 vuotta 2020 lukuun ottamatta. Koko Suomen alueella huumausainerikosten kasvu on jatkunut vielä vuonna 2020, jolloin poliisin tietoon tulleet huumausainerikosten määrät ovat tutkimusvälin suurimmat. Vuoden 2020 jälkeen vuonna 2021 suunta on määrien osalta lähtenyt laskuun myös Suomen tasolla. Jälleen, yksittäistä tekijää tälle määrän laskulle on vaikea löytää, mutta koko Suomen mittakaavassa näkyviä vuosittaisia vaihteluita aiheuttaa etenkin poliisin ja Tullin paljastamien laajamittaisen huumausainerikollisuuteen kohdistuvat tutkintaoperaatiot. Aina joinain vuosina paljastuu laajamittainen kokonaisuus, joka koko Suomen tasolla nostaa määriä nopeasti. Tästä esimerkkinä aiemmin kappaleessa 2.2.1 mainittu Silkkitie-tutkinta, joka on selkeänä tekijänä valtakunnan tasolla vaikuttanut poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrän kasvuun.

Haastattelun ja tietoperustan perusteella voidaan vielä lopuksi todeta, että huumausainerikollisuus itsessään ei ole laskussa, vaikka poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrät ovatkin olleet laskusuunnassa tutkimusaikavälin viimeisinä vuosina. Kuten kappaleessa jo aiemmin todettiin, määrien lasku johtuu mm. resurssien kohdentamisen muutoksista ja korona-ajan huumausainerikollisuuden valvonnan tehokkuuden heikkenemisestä.

7 POHDINTA

Alkuperäisenä tarkoituksena opinnäytetyössäni oli tarkastella huumausainerikosten tilastoja Forssan poliisiaseman alueella vuosina 2017–2021 poliisiasiain tietojärjestelmän Patjan avulla. Poliisiammattikorkeakoulun tutkimuslupahakemuksen päätöksessä en kuitenkaan saanut lupaa käyttää Patjaa tilastoaineiston keräämiseen. Vaihtoehtoisena järjestelmänä tutkimuslupahakemuksen päätöksessä kerrottiin käyttämään poliisihallituksen ylläpitämää poliisin tulostietojärjestelmää PolStat:a. Tämä osaltaan vaikutti opinnäytetyön prosessiini. Alkuperäisenä tarkoituksena oli tilastoida eri huumausainerikosten lisäksi näiden erityyppisiä kriminalisoinnin muotoja, mutta PolStat-järjestelmä ei tilastoi rikosten kriminalisoinnin muotoja erikseen, vaan ainoastaan poliisilaitoksittain ja kunnittain rikosten määriä. Erityisen kiinnostavaa olisi huumausainerikosten kriminalisoinnin muodoissa tarkastella poliisin tietoon tulleiden viljelyrikosten määrän kehittymistä. Tämä oikeastaan siksi, että huumausainerikosten viljelyrikokset ovat median mukaan lisääntyneet. Vaikka tiedostin, että haastattelun avulla voin saada hyvinkin paljon aineistoa huumausainerikosten erityyppisistä kriminalisoinnin muodoista, päätin opinnäytetyössä tarkastella tilastoja ainoastaan eri huumausainerikosten määrien kehittymisen kannalta ja jättää huumausainerikosten kriminalisoinnin muodot pois tilastollisesta tarkastelusta. Toki haastattelua apuna käyttäen sai selville, jos Forssan poliisiaseman alueella jossain tietyssä huumausainerikoksen kriminalisoinnin muodossa olisi tapahtunut isoja muutoksia vuosien 2017–2021 välillä. Tätä aihetta käsittelin tulokset-kappaleessa lyhyesti.

Opinnäytetyöprosessia miettiessä, kun aiheen oli saanut päätettyä ja sen rajattua, tuntui tutkimuksen jatkaminen luonnolliselta. Työn rajauksessa olen mielestäni onnistunut hyvin. Rajaukseen vaikutti osaltaan juuri työ tutkimuslupapäätös, jolla pelattiin poliisiasiain tietojärjestelmä Patjan käyttö pelistä pois. Osaltaan se oli jopa pieni helpotus opinnäytetyöni kannalta, että rajaus tapahtui noin itsestään. Vaikka pelkällä haastattelun avulla ja Forssan poliisiaseman mahdollisia saatuja rikostilastoja hyödyntäen opinnäytetyöni olisi voinut tehdä alkuperäisen suunnitelman mukaan, näin jälkikäteen ajateltuna päätökseni oli oikea jättää eri huumausainerikosten tyyppien tarkemmat tilastoinnit suorittamatta.

Opinnäytetyöprosessini eteni aiheen päätettyäni ja aiheen rajauksen suoritettua tutkimuslupahakemuksen laadinnalla. Tutkimuslupahakemusprosessi oli ennako-odotuksiin nähden varsin pitkäkestoinen. Haastattelua, jossa haastattelin Forssan poliisiaseman tutkinnanjohtajaa, ja poliisiasiain tietojärjestelmästä Patjasta kerättyjä tilastoja varten tarvitsin tutkimusluvan. Lähetin tutkimuslupahakemuksen Poliisiammattikorkeakoulusta saadun ohjeistuksen mukaan Hämeen poliisilaitokselle. Sieltä kuitenkin vastaus oli, että he eivät anna lupaa käyttää Patjaa tilastojen keräämiselle, vaan tutkimusluvan tähän myöntää Poliisihallitus. Poliisihallitus kuitenkin jatkolähettti tutkimuslupahakemukseni Poliisiammattikorkeakoululle, josta sitten tutkimuslupa opinnäytetyölle aikanaan tuli. Itsellä ainakin tuli kuva, että vastuuta tutkimusluvasta siirrettiin eteenpäin ja kukaan ei oikein tiennyt, mikä on oikea taho, joka

tutkimusluvan myöntää. Lopulta ilmeisesti Poliisiammattikorkeakoulu oli oikea taho, jonne tutkimuslupahakemus olisi alun perinkin pitänyt lähettää.

Olen tyytyväinen siihen, miten opinnäytetyöni eteni. Ensimmäiseksi toteutin teoriaosuutta, jonka jälkeen luvassa oli tilastoaineiston kerääminen ja tämän jälkeen haastattelu. Tässä järjestyksessä sain tietoa itselleni riittävästi, mikä mahdollisti onnistuneen haastattelun toteuttamisen. Haastateltavalle lähetin haastattelukysymykset etukäteen ja kerätyn tilastoaineiston. Näin varmistettiin, että menemme samalla viivalla, ja haastateltava oli saanut tehdä jo omat johtopäätöksensä ennen haastattelua minun keräämistäni tilastoaineistoista verrattuna haastateltavan omiin käsityksiin tilastoista.

Ennen kuin aloitin opinnäytetyötäni varsinaisesti työstämään, odotuksissani oli, että huumausainerikollisuus on kasvanut huumausainerikollisuuden tutkimusaikavälillä Forssan poliisiaseman alueella. Odotin, että kasvua on myös vuosina 2020–2021 verrattuna edellisiin vuosiin. Tätä käsitystä tuki se, mitä median kautta huumausainerikollisuudesta on viestitetty kasvavana trendinä. Opinnäytetyöprosessin aikana eri lähdeaineistoja lukiessani käsitykseni ei muuttunut. Mutta tosiasiaan on se, että vaikka poliisin tietoon huumausainerikoksia onkin tullut vuosina 2020 ja 2021 vähemmän kuin aikaisempina vuosina 2017–2019 Forssan poliisiaseman alueella, ei se tarkoita sitä, että huumausainerikollisuutta todellisuudessa olisi vähemmän. Haastattelu oli oiva työkalu perehtyä tähän ja suurimpana syynä tähän tosiaan oli se, että valvontaa ei vain ole kyetty Forssan poliisiaseman alueella korona-aikana samanlailla suorittamaan. Koko Suomen alueellahan kasvua huumausainerikollisuuden suhteen oli vielä vuosi 2020 ennen kuin 2021 se kääntyi laskuun. Muistutuksena, että tässä puhutaan edelleen poliisin tietoon tulleista huumausainerikoksista.

Aihetta valitessani pohdin millä tutkimusaikavälillä tutkimusta lähtisin suorittamaan. Pohdin aluksi pidempää aikaväliä kuin edelliset viisi vuotta. Pohdinnan alla oli tehdä esim. kymmenen edellisen vuoden perusteella samanlainen tutkimus. Tulin kuitenkin siihen lopputulokseen, että työ helposti paisuu, jos tutkimusaikaväliä kasvattaa. Eikä vuosien sisäisiä eroavaisuuksia pysty tuomaan yhtä lailla esille kuin nyt tutkiessa edellisten viiden vuoden huumausainerikollisuutta. Samalla esim. kymmenessä vuodessa on poliisin toiminnassa tapahtunut muutoksia, kuten poliisin hallintorakenneuudistus vuonna 2014 ja huumausaineen seulontatestin tuleminen poliisin käyttöön. Näissä olisi mielestäni aineksia jatkotutkimuksille, miten hallintorakenneuudistukset tai poliisin käyttöön tulleen huumausaineen seulontatesti ovat vaikuttaneet poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrään. Tätä voisi jatkotutkimuksena tarkastella sekä tietyllä alueella että koko Suomen alueella.

7.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimukseni luotettavuutta arvioitaessa, luotettavuutta lisää laajasti käytetyt lähteet. Jo tutkimussuunnitelmavaiheessa olen perehtynyt opinnäytetyöni aihetta koskeviin tietoihin eri lähdeaineistoista,

jolloin olen aloittanut jo tutkimukseni luotettavuuden arvioinnin. Aluksi olen selvittänyt omaa opinnäytetyöni silmällä pitäen saatavilla olevaa lähdeaineistoa laajemmin. Näihin aineistoihin olen paneutunut ja suhtautunut kriittisesti. Opinnäytetyössä käytetyt lähteet ovat valikoituneet näistä lähdeaineistosta edellä mainitun kaavan kautta. Jokaista aihetta koskevaa tietoa olen pyrkinyt etsimään eri lähteistä mahdollisimman kattavasti. Näiden lähteiden luotettavuutta olen arvioinut jo lähdeaineistoa etsiessä sekä itse kirjoitusvaiheessa. Lähteiden osalta olen pyrkinyt käyttämään tuoreita ja ajan tasalla olevia lähteitä. Joidenkin lähteiden kohdalla lähteet ovat hieman vanhempia, mutta olen niitä käytettäessä arvioinut niiden paikkaansa pitävyyden ja tiedon oikeellisuuden. Tällä tavalla olen päätenyt siihen lopputulokseen, että näitä lähteitä voin käyttää opinnäytetyössäni. Tutkimukseni perustana on hyvin pitkälti kerätyt tilastot ja suoritettu haastattelu. Tilastotiedot olen kerännyt Poliisihallituksen ylläpitämästä PolStat-tulostietojärjestelmästä. Tämä mielestäni lisää opinnäytetyöni luotettavuutta.

Haastattelun toteutin kasvokkain Forssan poliisiaseman tutkinnanjohtaja Tomi Revon kanssa. Hänellä on käytössä tuoreinta tietoa alueen huumausainerikollisuudesta, jolloin sen tiedon voidaan sanoa olevan tärkeintä mahdollista tietoa tätä opinnäytetyötä ajatellen. Toteutin tutkimukseni niin, että keräsin tilastotiedot ennen suoritettua haastattelua, ja lähetin nämä kerätyt tilastot haastateltavalle. Näin ollen hän pääsi tutustumaan tilastoaineistoon etukäteen ja vertaamaan, pitääkö ne yhtä Forssan poliisiaseman omien tilastojen kanssa. Samaten lähetin haastateltavalle haastattelukysymykset etukäteen ja suostumuslomakkeen haastatteluun etukäteen sähköpostitse. Nämä lisäävät tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä. Opinnäytetyöni reliabiliteettia eli pysyvyyttä arvioitaessa, voidaan todeta sen olevan kunnossa. Kerätyt tilastot luotettavista lähteistä itsessään antavat saman lopputuloksen, jos tutkimus toteutettaisiin uudelleen.

LÄHTEET

- Fimea.fi. (2021). Huumausainevalvonta. [Viitattu 21.02.2022]. Saatavissa: <https://www.fimea.fi/valvonta/huumausainevalvonta>
- Forssa.fi. (2022). Lukuja Forssasta. [Viitattu 02.02.2022]. Saatavissa: <https://www.forssa.fi/kaupunki-ja-hallinto/forssa-tietoa/lukuja-forssasta/>
- Karjalainen, K., Hakkarainen, P. & Salasuo, M. (2019). Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet 2018. Tilastoraportti 2/2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201902256119>
- Karjalainen, K., Pekkanen, N. & Hakkarainen, P. (2020). Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet - Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992–2018. THL, Raportti 2/2020. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-441-7>
- Nyman, T. (2019). Rangaistuksen mittaaminen törkeissä huumausainerikoksissa. Maisteritutkielma, Lapin yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019041612536>
- Poliisi.fi. (2022a). Huumausainerikokset. [Viitattu 27.02.2022]. Saatavissa: <https://poliisi.fi/huumausainerikokset>
- Poliisi.fi. (2022b). Hämeen poliisiasema. [Viitattu 02.02.2022]. Saatavissa: <https://poliisi.fi/hameen-poliisilaitos>
- Poliisi.fi. (2022c). Hämeen poliisilaitoksen organisaatio. [Viitattu 02.02.2022]. Saatavissa: <https://poliisi.fi/organisaatio-ja-johto-hameen-poliisilaitos>
- Poliisi.fi. (2022d). Forssan poliisiasema, lupapalvelut. [Viitattu 02.02.2022]. Saatavissa: <https://poliisi.fi/forssan-poliisiasema-lupapalvelut>
- Poliisi.fi. (2022e). Toimintayöpäristö ja tilastot. [Viitattu 19.03.2022]. Saatavissa: <https://poliisi.fi/toimintaymparisto-ja-tilastot>
- Poliisihallitus (2018). Menettely huumausaineen käyttörिकosta koskevissa asioissa. Ohje 2018-49612.
- Puhakainen, E. (2021). Rikoslain 50-luku huumausainerikoksista. Kirjoitus KPF-lakitoimiston sivuilla 08.08.2021. [Viitattu 27.02.2022]. Saatavissa: <https://www.kpflaki.com/post/rikoslain-50-luku-huumausainerikoksista>
- Päihdelinkki.fi. (2016). Huumeet ja laki. [Viitattu 06.02.2022]. Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/paihteet-ja-yhteiskunta/huumeet-ja-laki>

Rikoksentorjuntaneuvosto. (2022). Huumausainerikokset. [Viitattu 27.02.2022]. Saatavissa: <https://rikoksentorjunta.fi/huumausainerikokset>

Rönkä, S. & Markkula, J. (2020). HuuMETILANNE Suomessa 2020. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Raportti 13/2020. 155 sivua. Helsinki 2020. ISBN 978-952-343-577-3 (painettu); ISBN 978-952-343-576-6 (verkkojulkaisu). Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140710/URN_ISBN_978-952-343-576-6.pdf

Spoken. (2017). Haastattelun lajityypit. [Viitattu 25.3.2022]. Saatavissa: <https://spoken.fi/2180/>

STM (Sosiaali- ja terveysministeriö). (2022). Huumausainepolitiikka. [Viitattu 13.02.2022]. Saatavissa: <https://stm.fi/huumausainepolitiikka>

Suomen virallinen tilasto (SVT). (2022). Rikos- ja pakkokeinotilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=2342-9151. 4. Vuosineljännes 2021, Liitetaulukko 1. Eräiden rikostyyppien kehitys 2017-2021 (ennakkotieto). Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 30.01.2022]. Saatavissa: http://www.stat.fi/til/rpk/2021/04/rpk_2021_04_2022-01-19_tau_001.fi.html

THL (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos). (2019a). Päihdetilastollinen vuosikirja 2019. Alkoholi ja huumeet, SVT/Sosiaaliturva. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139083/P%c3%a4ihdetilastollinen%20vuosikirja%202019_verkkoon.pdf?sequence=7&isAllowed=y [15.9.2020]

Toivanen, O. (2019). Avunanto ja rikoskumppanuus huumausainerikoksissa. Pro gradu, Itä-Suomen yliopisto. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uef-20190636>

Toppinen, E. & Westerberg, D. (2020). Nuorten huumausainerikollisuus Helsingissä 2017–2019. Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020120927189>

Tulli.fi. (2019). Tuhansien rikosepäilyjen Silkkitie. [Viitattu 17.02.2022]. Saatavissa: <https://tulli.fi/web/tullinvuosi/2019/valvonta/huumausainerikokset/tuhansien-rikosepailyjen-silkkitie>

Tuomioistuinlaitos. (2019). Rangaistuksen määrääminen huumausaine-, lääke- ja dopingrikoksissa. Laatuhanke-raportti 2019. Saatavissa: https://oikeus.fi/hovioikeudet/helsinginhovioikeus/material/attachments/oikeus_hovioikeudet_helsinginhovioikeus/karajaoikeuspainotteistenlaatuhankeidenraportit/42jpiNIKn/LAATUHANKERAPORTTI_2019_.pdf

Tuovi. (2022). Tilastot. [Viitattu 19.3.2022]. Saatavissa: <https://sisainturvallisuus.fi/tilastot>

Valtakunnansyyttäjä (VKS). (2018). VKS:2018:2 Seuraamuksen määrääminen huumausaineen käyttöririkoksesta. Yleinen ohje. [Viitattu 03.03.2022]. Saatavissa: <https://syyttajalaitos.fi/vks-2018-2-seuraamuksen-maaraaminen-huumausaineen-kayttorikoksesta>

LIITE 1: HAASTATTELUKYSYMYKSET

Forssan poliisiaseman tutkinnanjohtaja komisario Tomi Repo

Päätutkimuskysymys: Miten huumausainerikollisuus on kehittynyt Forssan poliisiaseman alueella viimeisten viiden vuoden aikana?

1. Miten kuvailisit Forssan poliisiaseman aluetta huumausainerikollisuuden näkökulmasta?
2. Onko Forssan poliisiaseman alueella joitakin erityispiirteitä huumausainerikosten suhteen? (Esim. millaista väestöä alueella asuu, alueen laajuus, alueen sijainti tms.)
3. Miten huumausainerikokset tulevat poliisiin tietoon Forssan poliisiaseman alueella?
4. Kuinka iso osa Forssan poliisiaseman poliisiin tietoon tulleista kaikista rikoksista on huumausainerikoksia? Eli kuinka iso osa tutkinnan työtehtävistä koskee huumausainerikoksia?
5. Minkälaista huumausainerikollisuutta Forssan poliisiaseman alueella esiintyy?
6. Mikä on oma kokemuksesi siitä, kuinka huumausainerikollisuus on kehittynyt muutaman viime vuoden aikana (erityisesti 2017–2021)?
7. Mitkä huumausainerikokset ovat lisääntyneet viimeisten viiden vuoden aikana?
8. Ovatko jotkut huumausainerikokset vähentyneet viimeisten viiden vuoden aikana?
9. Mikä on yleisin poliisiin tietoon tullut huumausainerikoksen muoto Forssan poliisiaseman alueella?
10. Ovatko poliisin suorittamat huumausainevalvontaiskut vuosina 2018 ja 2019 olleet tuloksellisesti onnistuneita?
11. Tulisiko näitä huumausainevalvontaiskuja suorittaa myös tulevaisuudessa ja onko niitä suunnitteilla?
12. Tuleeko mieleen jotain muuta oleellista huumausainerikoksiin liittyen Forssan poliisiaseman näkökulmasta?